

**PREČO MÁM RÁD
SLOVENČINU,
PREČO MÁM RÁD
SLOVENSKO**

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
2011

*Ó, Bože, daruj nám deti, ktoré sa stanú žiarivým príkladom,
bohatstvom a požehnaním pre náš národ.*

Jozef Ondrej Markuš 1966

Prehliadka víťazných prác 19. ročníka celoštátnej súťaže
s medzinárodnou účasťou na tému

Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko

Zodpovedná redaktorka Viera Rosinová
Jazyková redaktorka Magda Baloghová
Znak súťaže navrhol Rado Kováčik 1993

Vydalo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Tlač KO & KA, spol. s r. o., K-PRINT

NEPREDAJNÉ

ISBN 978-80-969512-5-3

*Slovenčina, kto ti dal
tolko nežných krás,
že vždy ako potôčik
zažblnkoceš v nás?*

*Slovenčina najdrahšia,
ty si poklad náš.
To preto, že mamkino
srdce v sebe máš.*

(Táto báseň Štefana Moravčíka
zhudobnená Milanom Novákom
sa od roku 1994 každoročne spieva
na úvod slávnostného vyhodnotenia
súťaže v Nových Zámkoch.)

Nad slávnostným vyhodnotením 19. ročníka súťaže prevzal záštitu prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič

Podakovanie

Slová uznania a vďaky už tradične patria všetkým vyhlasovateľom, organizátorom, porotcom, sponzorom a priaznivcom, ktorí prispeli k úspešnému priebehu súťaže a k jej slávnostnému vyhodnoteniu 8. júna 2011 v Nových Zámkoch. Najväčšie uznanie za krásne vyznania slovenčine a Slovensku však patrí všetkým súťažiacim žiakom a študentom aj ich zanietеныm a obetavým pedagógom i rodičom.

*Devätnásty ročník súťaže sa konal v rámci **Cyrilo-metodských dní slovenského písomníctva a kultúry**. Niesol sa v znamení 1150. výročia úmrtia kniežata **Pribinu**, 150. výročia **Memoranda slovenského národa**, 130. výročia založenia časopisu **Slovenské pohľady** a v znamení viacerých významných výročí literárnych tvorcov a osobností v dejinách slovenského národa – 220. výročia narodenia a 140. výročia úmrtia **Jána Chalupku**, 155. výročia úmrtia **Ludovíta Štúra**, 190. výročia narodenia **Janka Matúšku**, 130. výročia úmrtia **Jána Bottu**, 95. výročia úmrtia **Svetozára Hurbana Vajanského**, 90. výročia úmrtia **Paola Országha Hviezdoslava**, 60. výročia úmrtia **Ludmily Podjavorinskej** a 110. výročia narodenia **Luda Ondrejova**.*

Vyhlasovatelia 19. ročníka súťaže

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Matica slovenská
Jazykovedný ústav Ľ. Štúra Slovenskej akadémie vied
Spolok slovenských spisovateľov
Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o.
Štátny pedagogický ústav
Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí
Vydavateľstvo Matice slovenskej

Sponzori 19. ročníka súťaže

Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o.
Vydavateľstvo Matice slovenskej, Martin
Mesto Nové Zámky
Miestny odbor Matice slovenskej v Nových Zámkoch
Dom Matice slovenskej v Šuranoch
Molda, stavebná firma, s. r. o., Nové Zámky
Marián Bednár, Bednár a syn, Nové Zámky
CK Slotvurist, Nové Zámky
Juraj Oremus – Pekáreň, Nové Zámky
Kvetinové štúdio Patrik, Nové Zámky
Ing. Ľuboš Ivan, Agro-Eko, Nové Zámky
IVEKOL, s. r. o., Iveta a Koloman Forró, DS, Nové Zámky
COOP Jednota SD, Nové Zámky
Poľnohospodár, a. s., Nové Zámky
Orgeco, spol. s r. o., Nové Zámky
Miroslav Hric, Stará Pazova, Srbsko

SLOVO NA ÚVOD

Vážení priatelia,

stretávame sa tu, v Nových Zámkoch, aby sme vyhlásili výsledky literárnej súťaže pre študentov základných a stredných škôl Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko. Miesto konania tejto peknej prehliadky vyznaní rodnému jazyku a rodnému kraju nebolo zvolené náhodou. Tu v tomto meste pred vyše dvoma storočiami významný slovenský jazykovedec Anton Bernolák neúnavne tvoril svoje gigantické dielo Slovár slovenský česko-latinško-nemecko-uherský. Aj toto dielo dokázalo bohatosť slovenského jazyka, v ktorom vytvoril jedinečné eposy, básne i antické preklady Ján Hollý. Možno aj v týchto miestach zaznel jeho povestný výrok: „Slováci píšete po slovensky, tu máte slovo moje o reči vašej.“ A aj keď sa spisovný jazyk Antona Bernoláka neujal, predsa znamenal významnú etapu pri vzniku súčasnej slovenčiny a jeho prácu ocenili aj jeho nasledovníci.

Literárna súťaž Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko dokazuje, že aj naša najmladšia generácia naplňa poslanstvo nášho veľkého jazykovedca a má vrúcny vzťah k Slovensku, svojej rodnej krajine. Výborná úroveň príspevkov, ktoré napísali žiaci od tých najnižších ročníkov až po tie najvyššie, nám dokazuje, že prebúdzajú cit a lásku k vlasti, k Slovensku, k svojmu rodnému jazyku má aj dnes veľký význam a nezastupiteľnú úlohu a je dobré, že k úcte takým základným hodnotám vychováваме nastupujúcu generáciu už od detstva. Na mnohých príspevkoch oceňujem, že ich autori hľadajú nové spôsoby, nové témy, ako vyjadriť svoj vzťah k rodnej zemi, pri zahraničných účastníkoch k zemi svojich predkov. Viacerí autori prišli so skutočne ambicióznymi vyznaniami, neuspokojujú sa s variáciami na diela našich klasikov, nepodľahli tradičnému klišé, ale hľadajú vlastný výraz, vlastný pohľad na tému láska k vlasti, k rodnému jazyku i na vyjadrenie vlastenectva. Svoje zážitky neraz konfrontujú so svojím pobytom v zahraničí a stykom s inými kultúrami. Aj keď sú očarení pobytom v cudzine, krásami týchto krajín, bohatosťou ich kultúry, predsa si uvedomujú, že vlasť je len jedna a tá naša je v krajine básnicky povedané ohraničená „medzi Tatrou a Dunajom“. Aj takéto literárne súťaže podporujú talenty a dúfame, že o niektorých laureátoch budeme ešte v budúcnosti nielen počuť, ale aj ich diela čítať.

Vzťah k národu a jazyku by sa však nemal uzatvárať voči okolitému svetu. V tom si berme príklad aj z našich národovcov, napríklad aj tu z Antona Bernoláka, ale aj mnohých štúrovcov a iných významných slovenských umelcov a vedcov. Okrem slovenčiny dokonale ovládali aj ďalšie jazyky. Napríklad Ján Chalupka hovoril ôsmimi jazykmi. Fenomenálny jazykový talent Vladimír Krivoš, pôsobiaci v Rusku, ich ovládal údajne 40, z toho 26 aktívne. Ako príslušníci čo do počtu malého národa si musíme uvedomiť, že cesta presadiť sa vo svete vedie aj cez zvyšovanie si jazykových znalostí. „Kolko rečí vieš, toľkokrát si človekom,“ hovorí známe príslovie. Znalosť nielen jedného, ale aj via-

cerych cudzích jazykov dnes patrí k základným ambíciám mladého človeka, ktorý má vôľu niečo dokázať. Otvára mu bránu k poznaniu mnohých informácií, ktoré ešte nie sú dostupné v slovenčine a ktoré jednoducho pre svoj profesionálny rast potrebuje. Na druhej strane by sme však nemali trpieť nejakým pocitom malovernosti, pretože aj slovenčina je jazyk, ktorý môže veľa dať cudzincovi, záujemcovi si ju osvojiť. Okrem poznania našej kultúry je zároveň bránou do slovanského sveta, veď nenadarmo sa hovorí, že slovenčina je esperantom slovanských jazykov.

Znalosť cudzích jazykov a poznanie iných kultúr neumenší pocit lásky k rodnej hrude, ale zároveň majme na pamäti i verše nášho klasika Viliama Paulinyho-Tótha. V básni Slovenčina, ktorá sa po zhudobnení stala hymnickou piesňou, napísal:

*Slovenčina moja, je život i viera:
s ňou len Slováč žije, aj umiera!
A kto ju miluje, nech žije, nech žije,
kto sa jej odrieka, sám seba zabije!*

PhDr. Ján Bábik
Ministerstvo kultúry SR

(Z príhovoru na slávnostnom vyhodnotení 18. ročníka súťaže 9. júna 2010 v Nových Zámkoch.)

Nová slovenská generácia

(v ústrety dvadsiatke)

Ak by sme mali akceptovať len štatistiku v slovensko-slovenskom projekte Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko, ide a verme, že i naďalej pôjde o slovenský unikát. Pri zrode myšlienky a zámeru sme sotva tušili jeho dosah a vplyv, ktorým sa nevyčísľiteľne ozdobila nová éra slovenskej jazykovej, kultúrnej a národnej identity po r. 1989.

Tisíce žiakov, stovky učiteľov, pedagógov doma a od r. 1995 i v slovenskom svete nebolo treba osobitne inšpirovať. Všestranné a všeobecné pochopenie ponúk viacerých vyhlasovateľov a organizátorov sa vrylo do „učebného plánu“ na takmer 19 rokov. A to nepretržite, vytrvalo, nahlas a s citovým pozadím nevidanej podoby. Mnohí, ktorí začali, podnecovali, podporovali, iniciovali, už nie sú medzi nami a aj z tohto miesta im patrí naša i slovensko-slovenská úprimná úcta a vďaka.

Prozaické i poetické prejavy mladých ľudí k rodnej vlasti alebo rodnej vlasti ich rodičov či prarodičov, k materinskému, dnes už európskemu jazyku, vykazujú rovnako unikátne precítenie ako štatistický výkaz. Zavše sa porotám a čitateľom zdalo a akiste i zdá, že ide o zázrak v čase, keď sa témy tohto druhu, najmä ostatné desaťročia nenesia, keď

sa patriotické vnemy sústreďujú prevažne do školy a podstatná časť mediálnej siete sa im „poctivo“ vyhýba – česť výnimkám, ktorým taktiež patrí uznanie a vďaka.

Tento rok sme boli svedkami hlbšieho vlasteneckého precítania i manifestácií spojených so svetovými majstrovstvami v hokeji. Ukázalo sa, ako spoločný osud túto spoločnosť spája a mládež oduševňuje. Frekventanti, žiaci, pedagógovia tohto spoločného projektu, tejto olympiády alebo týchto majstrovstiev svoj patriotizmus nezredukovali na hodiny či minúty zápasov, ale si vyslúžili epiteton ornans, aby vypestovali novú generáciu slovenskej mládeže hodnej svojej vlasti, úcty k materinskému jazyku v jazykovej mäteži Európy a sveta, navidomoči konfrontovanej domovom a materinským súcitom i citom.

Slovenské školy alebo školy na Slovenku i v slovenskom svete majú v európskom rámci aj takýto rozmer a je cenné, že ním disponuje a že ho vlastní. Všetci zainteresovaní takmer 19 rokov vlastníatia tieto dispozície tiež. V slovenskom zahraničí, čo sa u nás ešte príliš nenesie, sa slávi aj deň materinského jazyka. Aj to je znak a prejav zásluh pedagógov i mládeže k svojmu jazyku, k perspektívam svojej identity ďaleko od Slovenska, ale i v malom „slovenskom“ zahraničí.

Vstupujeme do storočia cyrilo-metodskej pamiatky (863 – 2013), ktorá mala posilniť jazykovú, národnú i medzinárodnú pamäť Slovákov v širších reláciách. Sme svedkami oslabovania slovenčiny, ako i oslabovania ich identity vo viacerých krajinách sveta. Nepredstavuje to však univerzálny jav a cítiť, že náš dar kultúrnej Európe už v 9. storočí si naďalej udržiava tu i tam svoj kredit a cenu.

Táto istina v slovenskej mládeži doma i vo svete poistuje jej perspektívu. Dali by sv. Cyril a Metod, aby sa jej kredit spevňoval a udržiaval naďalej!

PhDr. Stanislav Bajaník,
Matica slovenská,
člen zakladajúceho tímu
súťaže v r. 1993

19. ročník súťaže v číslach

Do celoštátneho kola súťaže sa v školskom roku 2010/2011 prihlásilo **93 škôl** z celého Slovenska.

Z uvedeného počtu zúčastnených slovenských škôl bolo **78 základných škôl** vrátane dvoch cirkevných (ZŠ Š. M. Daxnera v Rimavskej Sobote a CZŠ s MŠ sv. D. Sávaia vo Vranove nad Topľou), jednej špeciálnej (Špeciálna ZŠ v Lubotíne) a jednej školy s vyučovacím jazykom maďarským (Základná škola s VJM v Jahodnej).

Stredných škôl sa zúčastnilo **15**. Z toho desať gymnázií (medzi nimi sú evidované aj osemročné gymnáziá, ktoré prihlásili práce do 2. a 3. kategórie) vrátane cirkevného (Gymnázium sv. košických mučeníkov v Košiciach) a gymnázia s vyučovacím jazykom maďarským (Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským na Dunajskej ul. v Bratislave), štyri odborné školy (Stredná zdravotnícka škola v Nových Zámkoch, Stredná odborná škola elektrotechnická v Poprade – Matejovciach, Stredná odborná škola podnikania v Prešove, Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu vo Zvolene) a jedna umelecká škola (Stredná umelecká škola v Kežmarku).

Hodnotilo sa **418 prác**: v 1. kategórii (I. stupeň základných škôl) 125, v 2. kategórii (II. stupeň základných škôl a 1. až 4. ročník osemročných gymnázií) 255 a v 3. kategórii (stredné školy) 38 prác. Okrem čisto literárnych prác prišli aj tri slovo-výtvarné, a to zo ZŠ na Ďumbierskej ul. v Banskej Bystrici, zo Špeciálnej ZŠ v Komárne a z Gymnázia na Duklianskej ul. v Giraltovciach.

Zahranční účastníci súťažili v 4. kategórii, ktorú organizačne zabezpečovala Matica slovenská a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Do súťaže prišlo **124 prác z piatich štátov**, a to z Chorvátska (ZŠ v Banovej Jaruge, ZŠ v Iloku, ZŠ J. Benešiča v Iloku, ZŠ J. Kozarca v Josipovci, ZŠ kráľa Tomislava v Našičiach, ZŠ I. Filipoviča v Osijeku, ZŠ Mladost' v Osijeku, ZŠ Retfala v Osijeku, ZŠ Tina Ujeviča v Osijeku, ZŠ Ivana Brnika Slováka v Jelisovci, ZŠ v Soľanoch, ZŠ vo Višnjevaci), z **Českej republiky** (Gymnázium v Uherskom Hradišti), z **Maďarska** (Slovenská ZŠ v Sarvaši, Slovenské gymnázium v Békešskej Čabe), zo **Srbska** (ZŠ J. Čajaka v Báčskom Petrovci, ZŠ E. Štúra v Kysáči, ZŠ maršala Tita v Padíne, ZŠ J. Kollára v Selenči, ZŠ J. Čmelíka v Starej Pazove, Gymnázium J. Kollára v Báčskom Petrovci) a z **Ukrajiny** (21. ZŠ v Užhorode, Špecializovaná všeobecnovzdelávacia škola s vyučovacím jazykom slovenským a ukrajinským v Užhorode).

Súťažné práce posudzovalo 15 porotcov v štyroch kategóriách. Porotcovia udelili v I. kategórii 1 hlavnú cenu, 1 cenu poroty a 10 čestných uznaní; v II. kategórii 2 hlavné ceny, 2 ceny poroty a 20 čestných uznaní; v III. kategórii 1 hlavnú cenu, 1 cenu poroty a 5 čestných uznaní; v 4. kategórii 1 Osobitnú cenu Matice slovenskej, 1 hlavnú cenu, 1 cenu poroty a 10 čestných uznaní. Udelili aj 7 osobitných cien poroty, ocenili 4 školy a 4 pedagógov.

Členovia odborných porôt

Päť odborných porôt posudzovalo práce v jednotlivých kategóriách v tomto zastúpení:

Magda Baloghová (redaktorka)

Miroslav Demák (spisovateľ)

Adriana Ferenčíková (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV)

Jana Garajová (MO Matice slovenskej v Nových Zámkoch)

Jana Gregorová (Ministerstvo kultúry SR)

Elena Kačalová (Ministerstvo kultúry SR)

Lubica Kepštová (zástupkyňa šéfredaktora časopisu Slniečko)

Anna Lobotková (redaktorka, SPN – Mladé letá)

Božena Malíková (Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí)

Mária Malperová (MO Matice slovenskej v Nových Zámkoch)

Marta Mancová (Štátny pedagogický ústav)

Anna Ramšáková (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV)

Viera Rosinová (pedagogička)

Viera Rosinová, ml. (Ministerstvo kultúry SR)

Viera Tapalagová (Matica slovenská)

Zastúpenie miest a obcí zo Slovenskej republiky

Báhoň, Bánov, Bánovce nad Bebravou, Banská Bystrica, Bardejov, Beckov, Bernolákovo, Bratislava, Budimír

Čaka

Dechtice, Detva, Dudince, Dvory nad Žitavou

Giraltovce

Hlohovec, Holčíkovce, Holíč, Hriňová, Humenné, Hurbanovo

Chynorany

Jahodná, Jelšava

Kapušany, Kežmarok, Komárno, Košice, Krupina

Levice, Lokca, Ľubica, Ľubotín, Lučenec

Maňa, Matúškovo, Moldava nad Bodvou

Nemšová, Nové Zámky

Oravské Veselé

Papradno, Partizánske, Pata, Podbrezová, Poprad, Považská Bystrica, Prešov, Prievidza, Pružina

Rimavská Sobota, Rosina

Sečovce, Sekule, Semerovo, Sereď, Slatinské Lazy, Sliač, Smolník, Snina,

Spišská Stará Ves, Stará Ľubovňa, Strážske, Stupava, Svätý Jur, Svidník

Šaľa, Šurany

Tešedíkovo, Topoľčany, Tovarné, Trávnica, Trenčianske Stankovce,

Tvrdošovce

Vinohrady nad Váhom, Vranov nad Topľou, Vysoká nad Kysucou

Zákamenné, Zemné, Zvolen

Žiar nad Hronom, Žilina

Milan Rúfus

**Modlitba
za deti tretieho tisícročia**

*Čo budeš ďalej, Bože, robiť
s mláďatami nie už Tvojej doby?
Podržíš ruku nad nimi?*

*Nedovoľ blúdiacemu času,
aby ich obral o ich krásu
a prestali byť šťastnými.*

*Aby im vzal ich melódiu
a trávil studne, z ktorých pijú,
a pustošil im srdiečka.*

*Voda, čo nikdy nezamrzá,
tá najsvätejšia voda – slza,
im nesmie padať spod viečka.*

*Rob všetko, čo len môžeš robiť,
aby si deti chorej doby
uchránil, Bože, od zlého.*

*Ostaň ich chrániť pri kolíske.
A nechaj čistým, čo je čisté.
Zomreli by sme bez neho.*

(Túto báseň venoval v roku 2000 Milan Rúfus ako pozdrav a poďakovanie „ostrovu kanárikov“, ako nazval deti zo súťaže Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko.)

PREHLIADKA OCENENÝCH PRÁČ

Osobitná cena Matice slovenskej v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

*Matica slovenská to je krásna,
skrže nej dobré počasie hlásia!
A Slovenský dom, zo srdca stavany
od násilia a zlého je chránený!*

*V Matici slovenskej sa ten dom však nachádza,
ľudská noha z takej krásy nikdy nevychádza!
Toto je koniec mojej básne,
nech vám je v živote krásne!*

Maja Vargová, 3. ročník, ZŠ Ludovíta Štúra, Kysáč, Srbsko

Hlavná cena v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

*Zdobil ho teplý mamin úsmev,
tá moja bola sladká.
Sniečko, dáždnik, pofúkanie,
to bola moja matka.*

*Slovenské slovo zurčí blízko,
potôčik, žblnkot prostý,
nech radšej spája ako delí
aj hranice na mosty.*

*Na prvé dni si dnes nespomínam,
no ďalšie v plnej paráde
stiekli mi celkom nečakane
s teplučkým mliekom po brade.*

*Hovoríť striebro, mlčať zlato,
nech odpusti mi príslovie,
ja sedlám rada svoje slová,
veď hovorí nech ten, kto vie.*

Kamila Kaliničová a Daniella Trikurová, 11. ročník, 21. ZŠ, Užhorod, Ukrajina

Cena poroty v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Prečo mám rada slovenčinu a prečo Slovensko? Je to zaujímavá otázka, lebo vďaka nej som sa zahľadela do svojho vnútra a zistila, čo ma najviac láka k tejto krásnej téme.

S ako Sládkovič, Andrej. Bol slovenským básnikom, kritikom, publicistom, prekladateľom, evanjelickým kňazom.

L ako Lubeník. Je to obec na Slovensku v okrese Revúca. Má minerál magnezit a je to v súčasnosti najvýznamnejšia ťažená surovina na Slovensku.

O ako Ondrej III. V roku 1301 umrel kráľ Ondrej III. a vtedy aj zanikol rod Arpádovcov.

V ako Vysoké Tatry. Sú najvyšším pohorím na Slovensku a v Poľsku, zároveň sú jediným horstvom s alpským charakterom v týchto štátoch.

E ako euro. Stalo sa oficiálnou menou a vystriedalo známu slovenskú korunu.

N ako nárečie. Som zahraničnou Slovenkou a v mojom malom prostredí používam v hovorovej slovenčine nespisovnú formu slovenského jazyka ako dorozumievací prostriedok.

S ako slovanské písmo. Slovanské písmo je hlaholika.

K ako Konštantín. Spolu s Metodom zostavili hlaholiku, zaviedli staroslovienčinu do náboženských obradov.

O ako Osvietenstvo. Nová ideológia v 18. storočí. Predstavitelia na Slovensku boli: Anton Bernolák, Jozef Ignác Bajza, Juraj Fándly.

Tieto písmená symbolizujú v mojich očiach ďaleké Slovensko. Má krásnu kultúru, reč a disciplínu. Ešte lepšie som spoznala Slovensko a slovenčinu vďaka rôznym knihám. Láska voči mojej materinskej reči rastie každý deň, lebo ja tam patríam.

Marína Valentíková, 3. ročník, Gymnázium Jána Kollára, Báčsky Petrovec, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Slovenčina je pre mňa čistá a bystrá rieka slov, ktoré ju tvoria. Šumia krásnym širokým korytom, plným rôznych krás – Slovenskom. I keď mi slovenčina nie je materinským jazykom (som Rusínka), nemôžem odolať jazyku, ktorý každodenne tak pekne znie. Nemôžem sa tváriť, že som hluchá, keď počujem všetky jeho bohatstvá a krásy. Ešte ako malá som vpijala slovenčinu na ulici s kamarátkami, v škole a po celej tejto slovenskej dedine, v ktorej som sa aj narodila. Preto mi slovenčina čoraz viac prirástla k srdcu a aj teraz je v ňom – hneď po materčine. Slovensko, rovnako tak krásne a bohaté, dôstojne chráni poklady slovenčiny, vždy verné svojmu jazyku. Slovenská reč sa trbliece a cibrí, lebo ľudia si ju uctievaajú a vážia. Je to určite krásne, keď človek žije vo svojom rodnom kraji. Slovenčina je kyslíkom pre moje pľúca a lichotivým zvukom pre moje uši. Mám nádej, že budem schopná vnímať ju navždy a každodenne žiť s ňou.

Veronika Budímská, 7. ročník, ZŠ Jána Čajaka, Báčsky Petrovec, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Slovenčina ako materinský jazyk bola pre mňa vždy niečím, s čím žijem spolu od momentu, keď som sa narodil. Vždy sa mi páčila melodickosť tohto jazyka, ako keby sme písali verš a v tom istom čase aj spievali. Keď hovoríme po slovensky, všetci sa staneme umelcami. Spoznáme cit, ktorý nám podáva len málo jazykov. Áno... slovenčina bola niečím, s čím som žil a žijem od môjho narodenia a vždy sa mi páčila, len som si to nikdy neuvedomil.

Natanael Bukran, 10. ročník, ZŠ, Békešská Čaba, Maďarsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Koleso dejín nemôžeme otočiť. Musíme prijať skutočnosť, že naši predkovia prišli na Dolnú zem. Sme teda dolnozemskí Slováci. Ako malé dievčatko nemohla som pochopiť význam tohto slovného spojenia. Časom sa však vo mne stupňovala túžba spoznať vlastnú identitu. Práve knihám a básňam vďačím za to, že som porozumela tvrdým úderom osudu, ktorý mojich predkov prinútil opustiť ich vlasť, ich jedinečný a najvzácnejší domov, Slovensko.

Slovenčina, moja materčina, ľubozvučná, kúzelná, vábivá. Je pútavé a vzrušujúce svedectvo, ktoré môjmu srdcu ponúka hlboko nazrieť do mojich koreňov. Keby som ju mala niekde zaradiť, určite by obsadila prvé miesto v rubrike Moje najmilšie. Som presvedče-

ná, že každý, kto má rovnaký názor, oplýva a žiari krásou sebedomého Slováka vyvierajúcou z presvedčenia, že slovenčina a Slovensko sú dva najpodstatnejšie klenoty ukryté v našom vnútri. Hlboko v mojom vnútri panuje údiv a veľká vďaka ľuďom, ktorí vynaložili všetko, aby náš materinský jazyk mal tú podobu, akú má.

Danijela Čaniová, 8. ročník, ZŠ Janka Čmelíka, Stará Pazova, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Slováci sa vyznačujú najmä pýchou, ale nie pýchou pre krásu alebo vyvyšovanie, ale je to akési vonkajšie preukazovanie hlbokého záväzku k spoločnosti, ktorý siaha ďaleko do minulosti. Sú to ľudia odvahy, hodnoty a vec, ktorú si najviac vážia a tvrdo bránia, je spravodlivosť. Jednou z veľkých charakteristík je lojalita k ich národným hodnotám: náboženstvo, rodina, rešpekt k ľudskému životu, zmysel pre česť a odvalu.

Tabita Sara Elijaš, 1. ročník, Gymnázium Jána Kollára, Báčsky Petrovec, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Moja sestra má štyri roky a myslí si, že ako sa krajina volá, tak sa v nej aj rozpráva. Nemôžem jej vysvetliť, že žijeme v Srbsku a rozprávame po slovensky. Tiež nechápe, že naše sesternice, i keď bývajú v Kanade, tiež hovoria po slovensky. A najmenej jej vchádza do hlavy, že naši príbuzní z Nemecka a Francúzska, keď prídu k nám na prázdniny, nehovoria nijako inak iba po slovensky.

Ona si vlastne myslí, že na celom svete je „hlavný jazyk“ slovenský.

Moja druhá sestra má sedem rokov a myslí si, že slovenčinu vieš, keď sa naučíš písať všetky tlačene a písané písmená, dĺžne, ypsilony a keď vieš čítať. Potom ti pani učiteľka dá do zošita slniečko, mama ňa pochváli a starká pobozká na múdre čielko.

Ja som piatačka a viem, že slovenčina je jedným z ohniviek v retiazke svetových jazykov. Slovenčina je trápenie, ale aj radosť zo zapamätaného vybraného slova, dobre napísanej slohovej práce, oduševnenie z prečítanej knihy.

Po mojom jedenástročnom svetaobjavovaní, svetaskusovaní uzavieram, že mám nesmierne šťastie. Spočíva v tom, že vo svojej krajine, i keď to nie je Slovensko, môžem hovoriť rečou, ktorou ma prastará mať naučila modliť, v ktorej mi starý otec spieva a mama na dobrú noc do pamäti ukladá rozprávkové poklady. Táto klenotnica je časťou mojej duše. Z nej budem načierať a neskoršie i ja pokračovať v tradícii odovzdávania mojim deťom to najvzácnejšie, čo som kedy dostala.

Anja Marčoková, 5. ročník, ZŠ Ludovíta Štúra, Kysáč, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Slovenčina je mojím materinským jazykom. Po slovensky hovorím vyše desať rokov a doteraz som už spoznala jej čaro, ktorým žiari svojím rozsiahlym obsahom, plným nádherných a nežných slov. Slovenčinu mám rada aj preto, že chodím do slovenskej školy.

V nej som sa naučila prvé písmenká, čísla, hádanky. Po slovensky som napísala prvý diktát a prvú slohovú prácu. Toto sú iba niektoré z mnohých iných dôvodov, prečo sa mi slovenčina páči.

Anna Havranová, 7. ročník, ZŠ Janka Čmelika, Stará Pazova, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Prvýkrát v živote som videl Vysoké Tatry, keď som prišiel do školy ľudového tanca. Poobede boli ožiarené zlatými slnečnými lúčmi a večer im vrchy prekryli oblaky. Najkrajšie sú, keď sú ožiarené slnkom. Videl som ich s kamarátmi, keď sme prišli do Tatranských Matliarov. Ráno sme sa pohli do Tatier. Myslím si, že na tú krásu nikdy nezabudnem. Je to nádhera, krása. Nestacia slová, ktorými by som mohol opísať tú nádhernú prírodu. Myslím si, že to musíte vidieť aj vy.

Keď sme sa vracali do rodného Jelisovca, boli sme smutní, že už neuvidíme velebné Tatry, ale aj šťastní, že uvidíme svoju rovinu, ktorá nám tiež prirástla k srdcu. Na ceste späť sme spievali slovenské a chorvátske pesničky a hymny. Bol to pekný zážitok. Chcel by som znovu navštíviť Slovensko a zvlášť Vysoké Tatry.

Samuel Kraljik, 6. ročník, ZŠ Ivana Brníka Slovák, Jelisovec, Chorvátsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

*Si milá, si nežná,
si ako matkine ruky,
čo nežne hladia moju tvár
a každé ráno ku každému kroku
na cestu mi dajú ten najkrajší dar.*

*Si milá, si nežná
a každé tvoje slovo
je ako tá nežná perinka,
ktorou ma otec prikryje
a „Dobrá noc!“ mi pošepká.*

*Si milá, si nežná,
ako kvietok v tebe láska rastie,
som hrdá, že ťa môžem mať.
Nech svojou vôňou šíriš šťastie,
budem ťa stále polievať.*

*Ak ma raz cesty zavedú
ďaleko od nášho kraja,
kde srdce len po tebe túži,
sľubujem, že ťa vždy budem nosiť
zovretú vo svojom náručí.*

Tatiana Krížová, 7. ročník, ZŠ Jána Kollára, Selenča, Srbsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Všetky moje slohové práce zo slovenčiny sa začínajú rovnako. Veľkým písmenom. Potom príde téma. Mal som napísať slohovú prácu o mojom slovenskom priezvisku Lešťan. Zbral som si na pomoc prekladový slovník, aby som si ozrejmil, z čoho to slovo vzniklo a ako vysvetliť, prečo som vlastne Lešťan. Predstavujem si doma leštenie pohárov, ako moja mamička doma leštila strieborný príbor, ako na jar a pred Vianocami leští okná. Preto som Lešťan? Lešťan – mimozemšťan? Podobné slovo je ešte lešenie. Ale to nie je riešenie. Tak si teda vymyslím rozprávku. Bol raz jeden mládenec, volali ho Aladin. Bol

„segíň“ chudobný, ale zato mal šťastie. Keď už nemal vôbec nič, získal zázračnú lampu. Doma na padláši som našiel takú podobnú lampu, tak som ju pre istotu trochu preleštil. A výsledok sa dostavil. Miesto Džina z neho vyšiel Pálenkáš. Ale bol taký istý šikovný a mal čarovnú moc. Tak som mu nariadil: „Pálenkáš, prosím, poraď mi, ako napísať slohovú prácu o mojom priezvisku Lešťan!“ Pálenkáš mal už pod čapicou, nechcelo sa mu rozmýšľať. A tak ma odkázal na internet. To mi mohlo napadnúť hneď aj samému. Vygooglil som si teda Lešťany. Zistil som toto: Lešťany, Nitrianska župa, okres Prievidza. Počet obyvateľov 1214, rozloha 1641 ha, prvá písomná zmienka 1332. Ak naši predkovia pochádzajú odtiaľ, musíme mať dobre staré korene. Potom mi zišlo na um „vyfukáť“ si nositeľov mena Lešťan. Našiel som viacerých, napríklad jeden je lekárom v Prešove. Iného som našiel dokonca vo Vojvodine v Starej Pazove. Je pekné, že nás je tak mnoho. Teraz som rád, že sa volám práve Lešťan. Svoju domácu úlohu ukončím ako vždy. Bodkou.

Bence Lešťan, 8. ročník, Slovenská ZŠ, Sarvaš, Maďarsko

Čestné uznanie v IV. kategórii – zahraniční účastníci:

Bola studená zima. Kdesi v Komárne do noci srdcervúco zakričalo bábätko. Vežové hodiny na kostole odbili dvanásť. Celé mesto bolo pokryté kyprou perinou bieleho snehu. Mladá mamička, ktorá práve dala život dieťaťu, bola zdesená. Bola mladá. Príliš mladá na to, aby na seba zobrala materské povinnosti. Rozhodla sa, že sa bremena zbaví. Vybrala sa ku kostolu. Sklopila zrak a plačúc položila živý uzlíček pred bránu kostola. Tam na schodoch, pod Kristovými nohami nechala svojho syna. Potom navždy zmizla v tme. Nik o nej nič viac nepočul. Zázraky sa však dejú. Ku kostolnej bráne prišiel kňaz. A začul plač. Zohol sa, vzal balíček do náručia a prevzal zodpovednosť za cudzí osud. Chlapca vychoval sám. Dal mu meno Ján Zima. Prešli roky. Ján bol Slovak a mal dvadsaťdva rokov, keď sa zaľúbil do maďarského dievčaťa. Po slovensky hovorilo len trošku. A tak svadba bola v Sarvaši. Narodili sa im dve deti. Synovi dali meno Ján Zima a dcérke Alžbeta. Aj oni mali deti. A každý syn sa volal Ján Zima. A tak sa volá aj môj otecko a môj brat. Lebo to bábätko, čo sa narodilo v tú osudnú zimu a hneď sa stalo sirotou, bol môj prastarý otec.

Doma nad dverami máme zavesený kríž. Je symbolický. Je na ňom Kristus. A hoci sa nemodlíme, máme ho vo veľkej úcte. A všetci vieme prečo...

Edina Zimová, 8. ročník, Slovenská ZŠ, Sarvaš, Maďarsko

Hlavná cena v I. kategórii:

V jedno slnečné ráno sme prišli k starej mame a so sesternicou Denisou sme sa po chvíli rozhodli hrať na dvore schovávačku. Moje kroky ma zaviedli do starej šopy. To bola perfektná skrýša! Oči mi zrazu zastali na starej skrini. Bola som zvedavá, aké tajomstvá v sebe skrýva. Horko-ťažko sme ju s Denisou otvorili. Našli sme v nej rôzne staré šaty. Pod nimi bol zatvorený batoh. Začali sme ho otvárať. A čo bolo v batohu? Pre nás to bol poklad. Boli to dva detské kroje. Jeden nosievala moja starká a druhý jej staršia sestra. Ušila ich moja prastarká. Sama ich ručne vyšívala a zdobila.

Vyskúšali sme si ich. To bola krása! Ani som nevedela, aké umenie je správne si kroj obliecť. Tolko spodničiek, šnúročiek a mašličiek bolo treba uviazať na správne miesto. Po tejto namáhavej práci nechýbali ani naše ľudové piesne a tance. Veď som chcela ukázať starkej, čo som sa v krúžku „Venček“ v škole naučila.

Sabina Némethová, 3. ročník, ZŠ Andreja Kmeta, Levice

Cena poroty v 1. kategórii:

*Správa z tlače:
slovenčina plače.
Že jej krásne šaty,
ohavia záplaty.*

*Ona si však myslí,
že dobre pozná módu.
Na plátanie šiat,
preto niet dôvodu.*

*Niekomu sa vidí,
že málo cudzích slov má.
Že jej krásna hudba,
je už nemotorná.*

*Chráňme si ju celú,
najviac, ako vieme.
Inú, krajšiu, lepšiu,
sotva dostaneme.*

Dominik Radler, 4. ročník, ZŠ, Ul. M. Rázusa, Zvolen

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Volám sa Barbarka Pioppi, mám 8 rokov a narodila som sa v Spolete. Spoleto – to je mesto v Taliansku. Ja som tam žila do minulého roku s mojimi rodičmi a s mojimi malými sestričkami: s Carlottkou a Stephany. Navštevovala som tam aj školu, ale nehovorila som len po taliansky. Pretože moja mamička a starí rodičia ma naučili rozprávať aj po slovensky. Moja mamička veľmi pekne číta. A ja s mojimi sestričkami ju veľmi rady počúvame. Najradšej máme, keď nám číta z knižky Čin-Čin od Ludmily Podjavorinskej. Ja už bývam na Slovensku u mojich starých rodičov, a samozrejme som tu začala chodiť aj do školy. Vďaka mojej pani učiteľke zo základnej školy Janka Matúšku v Matúškove už aj ja viem pekne čítať po slovensky. A už sa veľmi teším na to, keď prídu na Slovensko bývať moje malé sestričky. Lebo odteraz im slovenské rozprávky budem čítať ja! A náš dedo nás zoberie na veľa, veľa výletov. Zoberie nás aj na môj oblúbený Bojnický zámok, a tak všetci spolu budeme spoznávať krásy Slovenska. Veď to pekné Slovensko, to je aj náš domov, aj keď sme sa narodili v Taliansku.

Barbara Pioppiová, 2. ročník, ZŠ, Hlavná ul., Matúškovo

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Slovenčina je moja materinská reč. Naučila ma ju moja mamička, keď som bol malý. Slovo za slovom mi trpezlivo opakovala, až kým som ich nepovedal sám. Zo slov som tvoril vety a krátke rozprávky. Akoby som navliekal koráliky do náhrdelníka. Čo slovo, to jeden korálik. Môj náhrdelník zo slov zatiaľ nie je hotový. Veľa slov ešte nepoznám.

Kým však budem veľký, môj „slovenčinový“ náhrdelník určite dokončím. Pýtate sa prečo? Tu je moja odpoveď – slovenčinu mám veľmi rád.

Andrej Švehla, 3. ročník, ZŠ, Komenského ul., Sereď

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Hovorí sa, že láska prechádza cez žalúdok.

Pozývam vás na Slovensko, lebo tu varia výborné a chutné jedlá a špeciality. Podľa mňa, nikde na svete nenájdeme také dobroty ako na Slovensku. Už sa mi pomaly zbiehajú slinky a po okolí rozvoníava neopakovateľná vôňa slovenských klobások.

A k tomu pravý bochník slovenského chlebička upečeného do chrumkava. Stačí jeho vôňa a pocítiš na svojom jazýčku lahodnosť a nezabudnuteľný pocit vône domova.

A o chvíľu už cítime neopakovateľnú štiplavosť nášho chrenu z domácej záhradky.

Ako pravý Slovák by som vám určite ponúkol halušky. Najlepšie určite robí môj dedo. Sú chutné, jemné a dobre omastené domácou masťou. A keď sa do nich pridá slovenská bryndza a polejú sa smotanou zo salaša, nenájdete nič chutnejšie. Vždy sa u deda teším aj na bryndzové pirohy s kyslým mliekom alebo žinčicou.

Mňam, už sa mi zbiehajú slinky. A vám? Tak prídte na Slovensko a pochutnajte si na slovenských jedlách a špecialitách. Klobásky, halušky, bryndza, žinčica, oštiepok, pohľadia váš žalúdok a vy pocítite neopakovateľnú lásku k Slovensku.

Alexander Terkovič, 3. ročník, ZŠ, Podzáhradná ul., Bratislava

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Keď som išiel do prvej triedy, nerozumel som dobre po slovensky. Doma sa rozprávame po rómsky. Pre mňa slovenčina bola neznámym jazykom. Nevedel som, čo mi prikazuje pani učiteľka. Opakoval som síce po spolužiakoch, ale niekedy sa mi to nepodarilo. Skúste splniť príkaz „naker“, tomuto slovu rozumejú Rómovia. Znamená to nerob. Alebo „navarbin“/nerozprávaj/. A ja som sa presne takto cítil. Jednoducho som neposlúchal, a preto som nerád chodil do školy.

Teraz som už tretiak. Viem dva jazyky. Začínam mať rád slovenský jazyk. Zistil som, že každé slovo niečo znamená. Zaujíma ma gramatika. Hlavne skladanie slov z hlások. Pani učiteľke i kamarátom už teraz rozumiem a plním ich príkazy. Viem sa s nimi porozprávať a spolu sa zahrať. Získal som nových priateľov.

Rád chodím do školy a nechcem vymeškať ani jednu hodinu, lebo sa chcem dobre naučiť po slovensky. Je to môj obľúbený predmet. Ešte sa musím veľa učiť. Je to dobrý pocit všetkému rozumieť. Viem si prečítať slovenské knihy. Najradšej mám slovenské rozprávky. Teším sa na každú hodinu. Preto mám rád slovenčinu.

Jozef Rafael, 3. ročník, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Raz v lete, v čase letných prázdnin, keď som sa chystal vonku hrať s kamarátmi, začul som veľký hluk. Vybehol som na ulicu a uvidel som obrovský kombajn. Volal sa Claas. Od tej chvíle sa mi zapáčili poľnohospodárske stroje. Potom, keď som bol starší, spýtal som sa raz môjho uja, ktorý obsluhoval kombajn, či by ma na ňom nepovoził. Povedal áno, a tak sa mi splnila moja túžba. Počas mlátenia pšenice mi začal rozprávať o starom ľudovom zvyku, dožinkách, o ktorých som nikdy nepočul. Je to dožinková slávnosť na konci leta, keď sa končí žatva. Ľudia spievajú, tancujú a radujú sa z novej úrody. Myslí si, že to boli veľmi pekné zvyky. Škoda, že zabúdame na význam žatvy a na našu ľudovú kultúru.

Jozef Lacko, 3. ročník, ZŠ, Sídliisko II, Vranov nad Topľou

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Rád plávam a zúčastňujem sa rôznych pretekov v malom bazéne. Moji rodičia ma viedli k láske k vode od malička. Žijem v krásnej krajine, v krásnom meste, no v mojom srdci patrí kúsok aj krajine môjho otca. Mama je Slovenska a otec Albánec. Sme traja bratia, ktorí sa už narodili na Slovensku. Môj brat – dvojča, sa tiež rád venuje športovým aktivitám, hrá bejzbal. Viem, že musíme vynaložiť ešte veľa úsilia, aby sme patrieli medzi najlepších. Dúfame, že sa raz ako športovci dostaneme aj do Albánska a budú nám tlieškať aj otcovi príbuzní. Aj deti v Albánsku možno snívajú rovnaký športový sen, aby reprezentovali svoju krajinu. A hoci na tabuli víťazov budú napísané albánske mená Dardan a Artan, na stožiari bude viať slovenská zástava a znieť slovenská hymna.

Dardan Mehmeti, 3. ročník, ZŠ, Podzáhradná ul., Bratislava

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Bývame na dedine. Všetci sú buď rodina alebo kamaráti. Tu býva aj teta Katka, ku ktorej chodievame často a veľmi radi. Počúvať ju je veľký zážitok. Rozpráva nám o krojoch, zvykoch a niekedy aj príbehy z detstva. Má zlaté ruky. Šije kroje pre známych, väčšinou z našej dediny. Boli by ste prekvapení, ale my u nás sa často obliekame do krojov. Na fašiangy, na Troch kráľov, na Veľkú noc, na vinobranie a na Vianoce. Odmalička teta nosí čilejkársky kroj a vo svojom šatníku ich má veľa, na každú príležitosť iný. Krojom zostala verná ako jediné dieťa rodiny. Keď vyrastieme, chceli by sme pokračovať v tradícii. Teta Katka nám ich už šiť nebude, ale naša mama je šikovná a my jej s tým pomôžeme. Budeme prišívaj blingáče a lístky.

Simona a Zuzana Zimermannové, 2. ročník, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

Čestné uznanie v 1. kategórii:

*Slovenčina moja milá,
nastala tá pravá chvíľa:
tvrdé y a mäkké i
dáme si hneď preteky.*

*Bodka, čiarka, otáznik,
nepredbehne nás už nik.
Slovenčina moja milá,
nastala tá pravá chvíľa.*

*Ľubozvučná si mi dost,
učím sa ťa pre radosť.
Čítanie mám veľmi rád,
prečítam to aj stokrát.*

*Cvičím, cvičím, oči pučím,
vo dne, v noci sa ja učím.
Nechcem sklamať učiteľku,
mám dôveru k nej veľkú.*

Štefan Lehocký, 3. ročník, ZŠ, Ul. Jána Alexyho, Zvolen

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Narodila som sa vo Vietname. Minulý rok, teda presnejšie v septembri 2010, som prišla na Slovensko. V slovenskej škole, ktorú som hneď začala navštevovať, som síce rozumela veľmi málo, no vďaka deťom, medzi ktorými som trávila celý deň, som postupne rozumela, čo hovoria, ale ťažko som sa vyjadrovala.

Dnes mi už komunikácia so spolužiakmi ide lepšie, výborne som zvládla aj učivo tretieho ročníka. Zistila som, že Slovensko je krásne. Bratislavský hrad, ktorý sa týči nad hlavným mestom, som veľmi obdivovala. Spišský hrad ma tiež úplne fascinoval. Dozvedela som sa o ňom, že je najrozsiahlejším hradom v strednej Európe. Takú nádheru som vo Vietname nevidela ani ja, ba ani moji rodičia. Slovenskými hradmi som úplne unesená. Je z nich fantastický výhľad. Veruže aj neďaleko mesta, v ktorom bývam s mamou a otcom, sa nachádza zrúcanina vraj kedysi pekného hradu Čičva. Keď vystúpim na najvyššie miesto tohto hradu, vidím nádhernú krajinu vôkol. Pri tomto výhľade mám ako by na dlani križovatku ciest do Humenného, Vranova, na Domašu a ďalej do Stropkova.

Slovenské hrady sú pre Slovensko ako poklady. Treba ich chrániť, aby slúžili aj iným generáciám. Určite na tieto krásne miesta slovenskej histórie zavediem aj mojich blízkych vietnamských priateľov.

Monika Le Thi Van Anh, 4. ročník, ZŠ, Sídliisko Lúčna, Vranov nad Topľou

Čestné uznanie v 1. kategórii:

Žili raz traja bratia a jedna sestra. Jedného dňa sa najmladší brat pýta sestričky:

„Sestrička moja, dobre viem ten anglický jazyk?“

Prišiel aj prostredný brat za sestričkou i on sa jej pýta:

„Sestrička moja milená, viem aj ja dobre nemecký jazyk?“

Sestrička bratom povedala:

„Bračekovia moji milí, ovládať cudzie jazyky je veľmi dôležité. Len najdôležitejšia je tá reč, ktorú nás naučila naša mamička. A tou je naša slovenčina. Nezabudnite na to nikdy!“

Bratia pochopili, že sestra má pravdu. A slovenčinu používali vždy a všade.

Žofia Bedleková, 3. ročník, ZŠ s MŠ Oravské Veselé

Hlavná cena v 2. kategórii:

*To je Slováč,
kto si zastane svoju reč,
aj keď ostatní od strachu zmlknú
a odídu preč.*

*Ten, komu sa slovenčina pôvabná
do srdca zaryje
a ako potôčik, božská slasť,
v ňom naveky prežije.*

*To je Slováč,
kto nestratí sa v prúde času,
kto pevne stojí a chráni domovinu našu.*

*Takého človeka v zlosti veru nik nezlomí,
radšej sa v úcte svojmu národu pokloní.
Iba tí, čo zabudli ľúbiť, stratili veľa.
Stratili vieru, stratili národ, stratili – seba.*

Katarína Bólová, 9. ročník, ZŠ Andreja Kmetá, Levice

Hlavná cena v 2. kategórii:

*Džbánik slovenského ticha
bielym obrúskom prikrytý
tisíc rokov mamka skrývala,
lásku v ňom chovala,
pred zradou chránila
v komôrke pevnej, kamennej.
Večer bozk na čelo deťom dávala
a takto im šepkala:*

*„Chráňte si svoju reč odmalička,
je to dar od anjelička.“
Slovenčina v detskom srdci vsadená,
živou vodou slovenského ducha kropená,
rokmi mocnela, krásnela, silu nabrala.
Ruženka v maďarskom trní odetá
Štúrovi v rukách rozkvitla
vencom vavrínovým.*

Eva Žúrková, 8. ročník, ZŠ, Komenského ul., Bernolákovo

Cena poroty v 2. kategórii:

*Na strednom Považí je jedna dedina,
v nej si ja nažívam, volá sa Pružina.
Obklopujú ju Strážovské vrchy,
každý Pružinčan je na ňu hrdý.*

*Veľa vykonal pre obyčajný ľud,
nedá sa na to vôbec zabudnúť.
Zakladal školy, odúčal pálenku piť,
Pružinčania začali statočne žiť.*

*V tej našej dedinke národovci pôsobili,
kus svojho života jej darovali.
Pôsobil tu kňaz, buditeľ i záhradník,
bol to štúrovec Štefan Závodník.*

*Nikdy sa mojej dedinky neovzdám,
žiť v nej i naďalej hodlám.
Mám rada Slovensko a jeho krásy,
dá sa o ňom napísať veľa básní.*

Nikola Gábrišová, 6. ročník, ZŠ Štefana Závodníka, Pružina

Cena poroty v 2. kategórii:

*Blízki priatelia,
čo o všetko sa podelia,
kopa spomienok,
z detstva pre šťastie kamienok,
staré hračky plyšové,
tajné skrýše na dvore,
štrbavé fotky prvej bé,
dnes pre srandu zavesené na webe,*

*prázdnin miesta krásne,
s rodinou chvíle úžasné,
túžby obložené snami,
múdre rady starej mamy.
Toto všetko je tomu na vine,
že nikdy nesnil som o inej krajine.
Aj keby som niekedy zatúžil po novom,
vždy len jedno miesto bude mi domovom.*

Marek Malach, 8. ročník, ZŠ, Tatranská ul., Banská Bystrica

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Prečo mám naozaj rada Slovensko? Lebo je to môj domov. Keď som mala štyri roky, s rodinou sme sa odsťahovali do Švajčiarska. Slovensko sme navštevovali iba dvakrát do roka. Tak som sa o Slovensku veľa nedozvedela. Späť sme sa vrátili, keď som mala osem rokov. Až vtedy som začala skutočne spoznávať svoj domov.

Po dvoch rokoch, čo sme bývali na Slovensku, sme sa zase presťahovali. Tentoraz do Ameriky. Tam sme tiež bývali štyri roky. Človek sa aj v zahraničí môže presvedčiť, aký silný a zaujímavý je slovenský národ. Teraz som opäť doma, pripravená učiť sa slovenčinu, chodiť do školy, chodiť po Slovensku a robiť všetko to, čo som tu robila predtým.

Viem odkiaľ som, viem, kto som. Som SLOVENKA!

Alexandra Jančová, 9. ročník, ZŠ Dr. Milana Hodžu s MŠ, Bratislava

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Narodil som sa v Zemnom, na juhu Slovenska. Žijem tu štrnásť rokov a nemám pocit, že by som chcel zo Slovenska odísť. Oblubujem prírodu, zvieratá, naše okolie. Od detstva ma k tomu viedli moji rodičia. Mama mi poradila, nech sa pridám ku skautom. V auguste som šiel do prvého skautského tábora. Bolo to fajn. Naši vedúci nám pripravili pestrý program. Viedli nás k láske k prírode, k zvieratkám a k vnímaniu krásnej okolitej krajiny. Dnes navštevujem skautov každú sobotu. A rodičia sú radi, že sa netúlam po dedine a konečne mám nejakú záľubu. A ja som rád, že som sa tu mnohému naučil. Môj kraj je síce malý, ale v mojom srdci veľký. Tu mám rodinu, priateľov a tu žijem. To všetko mám veľmi rád.

Erik Kovács, 8. ročník, ZŠ, Školská ul., Zemné

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Kde bolo, tam bolo, ale hlavné je, že to bolo na našom krásnom Slovensku. Takto neraz začínajú rozprávky, ktoré poznáme z množstva nádherných rozprávkových kníh.

Aj ja som nedávno zažila rozprávkovú svadbu. Pochádzam z východu a moja teta býva na západe. Jej syn sa žení a bral si dievča zo stredného Slovenska. Teda svadobní hostia boli zastúpení zo všetkých slovenských regiónov.

Nálada bola fantastická. Tancovalo sa, spievalo, hostilo a ja som sa na to všetko prizerala. Z jedného kúta sály zaznelo: „Podzme tancovac, šak čuješ, jak šumne hraju.“

„Ta šak znaš, že ňebudzeme šedzec jak dreva ...“

V druhom rohu rozprávali o neveste. Ich slovenčina znela mäkko, lúbezne.

„Aj keď ráno bolo takô krepô počasie, som rád, že som tu, ľebo tá naša ňevesta je taká švárna.“

Uprostred sály sedela ženíchova rodina zo západu. Ich nárečie sa mi zdalo príliš tvrdé a neraz som mnohým slovám ani nerozumela.

„Šak sa vám lúbi tá naša mladucha? Dze ju ten Rasto našel?“

Hostia medzi sebou vzájomne pokrikovali, mnohým slovám ani nerozumeli a museli si ich dať preložiť do svojho nárečia. Práve táto nárečová komunikácia robila svadobnú atmosféru ešte príjemnejšou a zábavnejšou.

Veď nie nadarmo platí známa zásada: „Na každej dedine nárečie i zvyky iné.“

Katarína Chalupková, tercia, Gymnázium, Duklianska ul., Giraltoyce

Čestné uznanie v 2. kategórii:

*Stretol som sa s Jankom Hraškom,
že vraj chce byť básnikom.*

*Iba jednu chybu mal,
vybrané slová nezvládal.*

*„Jazik rýchly, bistrá misel“,
správne slovo nevymyslel.*

*Ypsilon si s jotou pletie,
každého to potom mátie.*

*Štúr, Bernolák, Hattala,
gramatika sa mu motala.*

*„Chyba sem a chyba tam,
s básničkou sa porátam.“*

*Dunaj splavil, Tatry zdolal,
do hôr potom hlasno zvolal:*

*„Vybrané slová stačí vedieť,
a rým s rýmom bude sedieť!“*

Patrik Szekács, 5. ročník, ZŠ, Komenského ul., Sereď

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Vážený pán Martin Branislav Tamaškovič!

Iste by ste boli prekvapení, keby ste si prečítali môj list. Volám sa Paulína, chodím do 8. triedy Základnej školy v Dechticiach. Áno, dobre čítate, v Dechticiach, ktoré sú Vašou kolískou, Vašou rodnou dedinou. Poznám Vaše životné osudy, hoci ja som dievča 21. storočia a Vy národovec 19. storočia.

Ako o Vás viem? Veľa som sa dozvedela na hodinách slovenčiny a dejepisu, často spoznáваме životné osudy ľudí, resp. udalosti súvisiace s naším regiónom, s naším Slovenskom. Vy medzi nich patríte, tak si to ja myslím. Zaujalo ma, že ako samouk ste sa naučili čítať, písať, rátať, asi ste boli šikovný. Z mlynárskeho majstra v Dechticiach sa postupne stal národovec, uvedomelý Slovák. Zaujala ma skutočnosť, že ste si ctili sloven-

ského Homéra Jána Hollého, stali ste sa stúpencom Ludovíta Štúra. Keď sme boli na literárno-dejepisnej exkurzii vo Veselom, dozvedela som sa, že ste sa poznali so Štefanom Moyzesom, boli ste účastníkom zasadnutí spolkov miernosti. Vraj Vás navštívil L. Štúr, J. M. Hurban, M. M. Hodža, poznali ste sa s A. Radlinským, J. Palárikom, Š. Moyzesom, K. Kuzmánym a ďalšími významnými Slováckmi Vašej doby. Podporovali ste Maticu slovenskú, Spolok sv. Vojtecha, slovenské gymnáziá. Je to veľa, je to málo? Myslím si, že ste toho urobili pre Slovensko veľa, ja som na Vás, svojho rodáka, veľmi hrdá.

Vážený pán Tamaškovič, hoci Vás život odviedol z našich Dechtíc, stále do nich patrite. Takí ľudia ako Vy patria celému Slovensku. Nie ste v učebniciach, a predsa ste pre mňa a mojich dechtických spolužiakov známy.

Ďakujem za seba i svoje Dechtice.

S pozdravom Paulína

Paulína Dzurenková, 8. ročník, ZŠ, Dechtice

Čestné uznanie v 2. kategórii:

*Malý fliáčik na mape
chcem vám teraz predstaviť.
Poviem vám to veľmi jasne,
som tu rád a chcem tu žiť.*

*Rád cestujem a spoznávam,
o tom vôbec pochyb nemám.
Avšak cesta domov býva
najviac môjmu srdcu milá.*

*Na Slovensku dobre mi je,
pokojne sa mi tu žije.
Rodinu tu svoju mám,
radosť v srdci prežívam.*

Lukáš Repa, 6. ročník, ZŠ, Mostná ul., Nové Zámky

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Raz, asi pred rokom či dvoma, nám pán učiteľ na prírodopise niečo vysvetľoval. Už ani neviem čo, iba si pamätám, keď povedal: „Načo by sme sa chodili pozerat' na rôzne typy krajín do zahraničia, keď Slovensko je dokonalá skladačka najzaujímavejších kútov Zeme.“

Vtedy som si spomenul na zemepis. Vrátil som sa do obdobia, keď sme preberali typy krajín a povedal som si: „Dažďový prales, ten nemáme,“ a vtom som si spomenul na Šúr – lužný les, ktorý dobre poznám, lebo žijem od neho, čo by kameňom dohodil. A tak som premýšľal ďalej. „Púšte – tie určite nemáme,“ ale potom som si uvedomil, že ani nie 20 km za vrcholkami Malých Karpát sa rozostiera Záhorie, ktoré pod borovicami ukrýva tony piesku. „A čo savany a stepi?“ prebehlo mi myslou. Odrazu som mal pred očami naše úrodné nížiny plné polí s viac ako metrovými obilninami a trávou porastené lúky. No ale teraz som mal „tromf“ v rukáve, subtropická krajina v blízkosti morí! Veď ak nemáme more, nemôžeme mať ani subtropy... No odpoveď prišla rýchlo: „Možno nemáme more, ale máme ostrov, a to najväčší svojho druhu v celej Európe – Žitný ostrov – veď“

v lete na ňom ukazuje ortuť teplomera takmer 40° C, tak prečo by sme tam nemohli pestovať napríklad pomaranče? „A čo arktická krajina?“ Aj na túto zákernú otázku som poznal odpoveď: „Keď v zime zafúka „ruský“ vietor, vie zamraziť každého. Síce to nie je - 60° C, no i - 10° C sa môže „rátať“, keďže sme tak ďaleko od polárnej kružnice a navyše Európe vládne Golský prúd.“ A posledné sú vysoké pohoria. Povedal som si: „Naše Tatry. Možno sa nemôžu pýšiť zjazdovkami, aké majú Alpy, možno sa nemôžu rovnať himalájskym osemtisícovkám, no pre nás Tatry boli, sú a aj vždy budú číslo 1!“

Dažďový prales, púšť, savana, step, ostrovné subtropy, arktická krajina, vysoké pohoria. Naozaj... my máme celý svet v malom Slovensku. A aj preto ho mám rád.

Róbert Križan, 8. ročník, ZŠ, Kollárova ul., Svätý Jur

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Je známe, že slovenčina patrí medzi najťažšie jazyky na svete. Osobne si myslím, že patrí aj medzi najkrajšie. No s príchodom počítačovej éry prišla aj jej demolácia.

Väčšina ľudí v mojom veku hneď po príchode zo školy zapne počítač. Celí napätí otvoria svoj profil na známej sociálnej sieti. Po načítaní stránky sa im zobrazí minimálne 10 oznamov upozorňujúcich na označenie na fotke, komentároch pri statuse a podobne. Potom si skontrolujú žiadosti o priateľstvo. Pozrime sa, 5 žiadostí! Väčšinou sa stáva, že dvoch ľudí z tých piatich ani nepoznajú, a troch poznajú z videnia. Ja osobne mám na tejto sociálnej sieti 174 priateľov. Ktovie, koľko z nich je skutočných.

Ďalším krokom je aktualizácia statusu. Väčšina z nich znie: Nece sa mi ist do skoli (naschvál píšem s pravopisnými chybami). Ľudia sú čím ďalej, tým lenivejší. Preto vymýšľajú rôzne skratky. Medzi najpoužívanejšie skratky patrí OMG a LOL. OMG znamená ó, môj bože! a LOL znamená hlasný smiech. Ďalej poznáme smajlíkov: :D xD :) (: :P :O a veľa iných, nájdete ich v každej konverzácii.

A teraz tie najväčšie „demolátorky“. Väčšinou sú to dievčatá vo veku 13 až 15 rokov. Ich komunikácia ma doslova irituje. Vyzerá asi takto: AhoJiceQ MatQo :) aQo sa mY mÁŠ? CmuQ xixi :). Ak mi niekto napíše TaQímto spôsobom, okamžite ho ruším.

Slovenčina je náročný, ale krásny jazyk. Mali by sme ju chrániť, aby sa nevytratila ľubozvučnosť a podstata jazyka. Spamätajme sa! Nezatracujme krásu slovenského slova!

Martin Lachkovič, 9. ročník, ZŠ kpt. Jána Nálepku, Stupava

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Nikdy som si o svojom meste nemyslela, že je niečím výnimočné. Už dávno ho preslávilo pivo, potom nábytok a aj hokejisti, ale jedna vec ma prekvapí vždy. Kdekoľvek prídem a poviem, že som z Topolčian, zaznie otázka: „Ty si zochárka?“ Vždy mi to pripadalo ako škaredá nadávka. Ako nejaká škatuľa s týmto nápisom, v ktorej sa skrýva niečo nepríjemné. Už len tie písmená v tomto slove: ž-o-ch-á-r zdali sa mi akési tvrdé. Nedalo mi to, tak som začala pátrať. Ale to, čo som sa dozvedela, mi veru moju pravdu nevyvrátilo. „Zochári? To boli zloději,“ začal dedko a vysvetľoval ďalej.

„Keď ešte stála stará stanica aj s „alvégom“, tajne vraj chodievali chlapi v noci tam, kde sa vykladalo uhlie, a potajomky si z neho naberali do „žochov“ a prehadzovali ho cez plot. Takže ho kradli.“

„Ale kdeže, dedko!“ zamiešala sa do rozhovoru babka. „Toto meno vzniklo ešte oveľa skôr. Čítala som o tom. Pred mnohými a mnohými rokmi, ja som už zabudla, kedy to presne bolo, vraj trhy v Topoľčanoch určovali cenu vlny v celom Uhorsku! Práve tu sa konali tie najväčšie a najdôležitejšie. No a táto vlna vraj bývala v takých veľkých žochoch. A tieto žochy pomáhali domáci muži obchodníkom na trhoch vláčiť a prenášať. A tak dostali meno „žochári“.“

„Cha-cha-cha,“ zasmial sa dedko, „a prečo sa potom hovorí: Čierny ako žoch? Vlna je biela, od tej by sa žochy neušpinili, ale zato uhlie je čierne.“

Nevedela som, komu dať za pravdu. Dedkova teória bola logickejšia, ale babkina zas znela príjemnejšie. Tak stále neviem, či sa mám uraziť, lebo moji predkovia boli zloději, alebo potešiť, že boli takí pracovití.

Monika Cápavová, kvarta, Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany

Čestné uznanie v 2. kategórii:

„Kto si?“ opýtal sa Viktor.

„Ja som Janko. Toto je železničná stanica, z ktorej ide Písmeno do Slovenského jazyka, jeho hlavného mesta Literatúry a do mnohých iných miest a dedín. Poď, zoznámim ťa s Písmenom! To je náš vlak, ak by si nevedel.“

„Nemám veľmi rád slovenčinu, no z tohto pohľadu som to ešte nikdy nevidel a ...“

Len čo sa usadili, vlak zapískal a o chvíľku sa vydali na cestu. Prechádzali cez mnohé hory a Janko robil Viktorovi sprievodcu.

„Toto je atramentové more. A toto sú lesy z vysvedčení. A, aha, toto je dedinka Písmenová. Ľudia sú tu prevažne kováči, kujú písmená a posielajú ich do iných miest a dedín.“

Keď sa Viktor vrátil domov, slovenčinu už mal rád, lebo vedel, že má množstvo zákuťí a chodieb, do ktorých ešte nikto nenazrel. A vždy, keď išiel do knižnice, vybral starú známú knihu a usmial sa na chlapca na obálke. A chlapec sa usmial naňho. Pripomínali si, ako spolu prežívali tie najväčšie dobrodružstvá neobyčajného druhu.

Monika Mária Machalová, 5. ročník, Škola pre mimoriadne nadané deti, Bratislava

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Písal sa prvý január 1993. Svet vtedy žil svoj vlastný život. Niektorí ešte oslavovali nový rok, iní ešte dospávali po bujarých oslavách. V strede Európy sa však stala radostná udalosť. Svetlo sveta vtedy uzrela tá, ktorú všetci ľúbime. Tá, ktorá nám dáva domov, ktorá v nás prebúda nefalšovaný obdiv pri pohľade na jej krásu. Áno. Slovenská republika. Štát, ktorý v ten deň pohladili prvé chladné januárové lúče. Slnko sa usmialo a tešilo sa, že bude môcť dávať život krásnej zemi, nasiaknutej slzami ľudí, čo za ňu museli bojovať. Tešilo sa, že tie slzy vysuší a vyvolá úsmev na našich tvárach. Začínalo sa niečo nové.

Prvého januára tohto roku sfúkla Slovenská republika sviečky na torte. Slávila do-
spelosť. Už to nie je malé dieťaťko, ktoré sa muselo učiť chodiť. Nestratilo sa medzi
oceľovými ani ropnými veľmocami. Pri sfúknutí sviečok sme mali rôzne prania. Aby
ďalej rástla, silnela, nadobúdala nové a nové skúsenosti, aby ostatných naučila a ukázala
im, že aj malý a nový štát môže byť rovnocenný partner.

Pripíjali sme jej na zdravie a šťastie, ako sa to robieva v správnej rodine. Želali sme
jej silu, aby prekonala všetky prekážky. Chceme, aby bola správne sebedomá a hrdá pri
reprezentovaní vo svete.

Či sa splnia naše prania, neviem. No viem, že Slovensko je krajina, ktorá poskytu-
je domov šťastným ľuďom, že ukrýva rozprávkové a dych vyrážajúce krásy, že má boha-
tú a pozoruhodnú históriu. Rada ju s napätím a vzrušením spoznávam. A naisto viem, že
som šťastná, že som sa narodila tu, medzi Tatrou a Dunajom. V zemi nasiaknutej člove-
činou a pamiatkou na tých, čo sa jej nedožili. Ďakujem, to je slovo, ktorým chcem vyja-
driť, čo cítim k svojmu štátu, reči a ľudu. Ďakujem za domov.

Michaela Macejková, 9. ročník, ZŠ, Sekule

Čestné uznanie v 2. kategórii:

*Zem, kde vietor fúka cez husté lesy,
zem, kde týčia sa mocné bralá, útesy,
zem, kde rieky hučia s vodopádmi,
to je tá zem, obývaná Slovákmi.*

*Zem, kde pokoj a dobro ruka v ruke idú,
zem, kde Slováci majú históriu vrytú,
zem, kde odpradávná naše rody žili,
to je tá zem, kde zvoný nášho srdca bili.*

*Zem, kde čelili sme zlým búrkam,
zem, kde sa jak Slováč utiekam,
zem, kde naša Tatra stojí,
zem, kde sa nik z nás zlého nebojí.
To je tá zem, zem slovenská,
naše všetko, naša láska.*

Filip Varga, 9. ročník, ZŠ s MŠ, Maňa

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Rodičia ma od malička viedli k tomu, že človek by mal najskôr spoznať krajinu,
v ktorej sa narodil, až potom spoznávať tie okolité.

A tak sme chodili po Slovensku a spoznávali mnohé zaujímavé miesta. Videl som
nádherné jaskyne, výhľady, hrady, zámky či kaštiele. Mňa však zo všetkých tých miest
najviac oslovili Jánošíkove diery, ktoré sa nachádzajú v Terchovej. Svojou tajomnou
atmosférou ma očarila už samotná Terchová. Nad malebnými domčekmi zasadenými
medzi kopcami sa hrdo týči vysoká socha Jánošíka. Vyvoláva predstavu, že tento veľikán
dávnych čias, ktorý chránil práva a záujmy prostých ľudí, bdie nad ich obydliami do-
te-raz. Kráčam turistickou cestičkou po kopcoch a skalách, ktorým kedysi vládol on. S úža-
som obdivujem krásy, ktoré tomuto kraju nadelila štedrá matka príroda.

Je tu množstvo takých miest, ktoré inde nájdeme len ťažko. Mohutné skaly sa týčia vysoko k oblohe. Prechod medzi nimi je miestami taký úzky, že ich musím doslova objať, aby som mohol prejsť. V tom momente sa mi zdá, že aj ony objímajú mňa. Opriem sa o ne a do srdca mi preniká radosť z danej chvíle.

Uvedomujem si, že tento pocit nemôžem zažiť nikde inde, len u nás doma, na Slovensku, v čarokrásnom kútiku Zeme, ktorý ukrýva nejedno tajomstvo dávnych čias. Ukrýva v sebe zázračnú energiu, ktorá ma vždy priláka späť.

Martin Chovanec, 7. ročník, ZŠ, Bernolákova ul., Šurany

Čestné uznanie v 2. kategórii:

*Čin hodný básnikovho pera;
Čakanku pocestný nesmelo zvieria
a Čímo pieseň veselí mu hudie,
veď mladuchu krásnu k oltáru vedie.*

*Že Už ho vezú, všetci vieme,
Medový hrniec – my mu to nepovieme.
Rozprávku teta Ludmila rečie,
čas nám naveky riekou potečie.*

*Tiško si sadni, počúvaj
a slovko k slovku navliekaj,
poklady naše v Hrnci medovom
odovzdaj pekne v dare zdedenom.*

Soňa Pinzиковá, 8. ročník, ZŠ, Vajanského ul., Lučenec

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Volám sa Eva a narodila som sa na Hornom Zemplíne, v neveľkom mestečku obklopenom malebnou prírodou. Každé ráno, keď si veselo kráčam do školy, pohľad na neďaleké kopce a lesy mi radostne rozbúcha srdce. Myslím, že čím viac vnímam svoje okolie, tým som šťastnejšia. Nedávno som bola v Prahe. Je krásna, ale vládne v nej veľký ruch. Môj život je spätý s prírodou. Verte alebo neverte, ale bez víkendov na našej chalupe v Rokytove pri Humennom si život ani neviem predstaviť. Výlety džípom po okolí sú dobrodružné a zároveň objavné. A viete, čo som objavila? Plnučko rôznych vtákov. Asi sa tu zišli z celej republiky. Bodaj by nie. Veď aj oni vedia, že môj kraj je najkrajší zo všetkých. A ešte niečo. Rastie tu najviac húb na svete. Všetci sa preto venujeme nášmu národnému športu – ich zbieraniu. Domov ich neprinášame košíkmi, ale vozíme autom. Babka z nich robí máčanku, ktorá je... no... mňam. Babka ju robí s láskou a pritom si spieva ľudové pesničky. Mnohé z nich spievam aj ja. Karička, čortova, včera še nám polamala, dneška je hotová... a už sa aj zvrátam. No povedzte, kde inde by mi bolo tak veselo?

Eva Fabiánová, 6. ročník, ZŠ, Ul. dargovských hrdinov, Humenné

Čestné uznanie v 2. kategórii:

*Ohromná je krása nášho Slovenska,
ešte vzácnejšia cena môjho rodiska.
Pekná je slovenská reč,
nezničí ju ostrý meč.*

*Naše piesne, ľudia milí,
hodnoty nám do nich skryli.
Teším sa a hrdý som,
že som chlapcom – Slovákom.*

*Slovenčinu mám tiež rád,
som s ňou dobrý kamarát.
Hoci Slovensko je malé,
v srdci si ho nosím stále.*

*Mám rád našu krajinu,
nevymením ju za inú.
Chráň ju, Bože, chráň
ako vlastný chrám.*

Patrik Vašek, 5. ročník, ZŠ s MŠ, Trávnica

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Prišiel koniec júla a Igor si povedal, že je čas ísť na huby. Nikomu to neprezradil a vybral sa do lesa sám. Krásne majestátne stromy sa pýšili svojou mohutnosťou a výškou. Keď sa pozrel k nebu, neveril vlastným očiam. Také nádherné skaly ešte nevidel. Zvedavosť ho ťahala bližšie k nim. Pod skalami tiekli malé potôčiky, ktorých voda bola neskutočne čistá. Ponad potôčiky boli postavené úzke lávky pre turistov. Aj Igor sa po jednej z nich vybral. Dostal sa do náručia veľkých skál, a keď zvolal „haló“, ozvena sa trikrát opakovala. Keď sa tak zahľadnel na tie mohutné skaly, odrazu si spomenul na rozprávanie starej mamy o terchovskom hrdinovi Jánošíkovi. Jánošík vedel najlepšie skákať po skalách. Igor si nikdy predtým neuvedomil, v akom krásnom kraji žije. Keď sa pozrel do doliny, videl drevené domčeky, humná, dvory a v nich domáce zvieratá. Vtedy si uvedomil, že aj keď je to len malý kúsok Slovenska, pre neho je ten najkrajší. Tie zelené hlboké hory, krásne šire polia, ktoré si ľudia svojpomocne obrábajú, mohutné skaly, ktoré skrývajú svoju históriu, a nad tým všetkým neskutočne modré nebo. Žiadne mesto, žiadne more mu tento vznešený obraz nikdy nenamaľuje.

Michaela Grolmusová, 8. ročník, ZŠ, Lichardova ul., Žilina

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Môj kraj sa nachádza v samom srdci Slovenska. Každý kameň tu dýcha históriou a každý kopec rozpráva svoj príbeh pod rúskom tajomstva, potôčik si spieva svoju vodnatú pesničku. Ak si myslíte, že je to Podpoľanie, uhádli ste. Tento malebný kraj každoročne obmieňa svoje prírodné rúcho... Prichádza jeseň. So starkou sme išli vyberať zemiaky na pole.

Starká: „Kristínka, pod, dnes ideme krumple na Tršovku vyberať.“

Ja: „Dnes? Musíme?“

Starká: „Samozrejme. Vyber z konici motyčky a filfásky.“

Ja: „Hej. Hej. Veď už idem.“

Starká: „Čo sa tak šmrdlíkaš? Popožeh sa trochu.“

Ja: „A pôjdu aj naši a starký?“

Starká: „Staričký sa s chorobou oháňa a tvoji rodičia ti možno prídu. A ešte zober henten parazol, keby začalo prchať.“

Toto sú tie rozmanité šaty nášho kraja. Som veľmi rada, že bývam na takom prekrásnom mieste s rozsiahlou históriou a bohatými tradíciami. Tradíciami, ktorými naďalej žijú ľudia Podpoľania a tým udržiavajú zvyklosti našich múdrych predkov. Tradície, ktoré ako nite spájajú minulosť s prítomnosťou. A hlavne je tu krásna príroda a moja rodina. To je to magické puto, ktoré ma vieže k môjmu domovu.

Kristína Hazlingerová, tercia, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Čestné uznanie v 2. kategórii:

Mužská časť našej rodiny a môjho strýka išla pred Vianocami na lyžiarsky zájazd do rakúskych Álp. Potešil som sa. Lyžovať v Alpách a k tomu týždeň prázdnin navyše, to sa každému nepodarí.

Do lyžiarskeho strediska Plose sme dorazili na pravé poludnie. Nadmorská výška 2100 m a snehu vyše metra, na oblohe ani mráčika. To bude lyžovačka! A veru bola. Alpy odrazu Tatry, kde sa chodíme na jar každoročne lyžovať, zatienili. Všetko – svah, vleky, chata boli lepšie. Dával som im len tie *naj-* prívlastky.

Týždeň ubehol a prišiel deň odchodu. Cesta domov ubiehala a ani som nezbadal a boli sme v Brne a pred nami bola cesta domov.

A zrazu bolo všetko to úžasné, fantastické a *naj-* preč. Nedočkavo som čakal iba na chvíľu, keď budem doma. Ešte len teraz sa mi zdala cesta nekonečne dlhá. Mysľou som bol už doma. Čím bližšie sme boli, tým mi bolo ťažšie. Čosi neopísateľné som cítil vo svojom vnútri. Nebola to iba radosť, bolo to oveľa viac. Niečo, čo sa slovami vyjadriť nedá.

Myslím, že odpovedať na otázku prečo mám rád Slovensko, sa nedá. Domov cítim hlboko v sebe. Je to silný cit, ktorý sa hlási sám a zaskočí každého. Prekvapil aj mňa. Pochopil som, že úžasné, fantastické a najlepšie je doma na Slovensku.

Miloš Sádovský, 5. ročník, ZŠ s MŠ, Čaka

Hlavná cena v 3. kategórii:

Na tomto mieste bola doma moja mama, babka i jej rodičia. Kedysi tu tiež stál rodinný dom s oknom obráteným do ulice.

Po otvorení dverí babkinej kuchyne voňali koláče i kvety vo váze na stole. V kúte mali malú lavičku, na nej dve vedrá s vodou a šálku na pitie. Na stene visel uterák a vyšitý obraz na plátne. Vzadu bola komora, v prednej izbe vyrezávaný nábytok, ktorý bol dlho, dlho akoby nový, lesklý. Babka s dedkom mali v kuchyni „kredenc“, ktorý ja poznám ako kuchynskú linku, a v ňom maľované šálky, tanieri a tanieriky, dózy, poháriky, misy a misky, ktoré im pripomínali nejakú príjemnú, vzácnu príležitosť. Navrchu bývala položená nádoba so sušenými dubákmi, v druhej boli „štiepy“ z jablák a v tretej sa červeneli šípky.

Starý dom už nestojí, na jeho mieste je postavený nový, moderný. Stále ho stráži, kvitne, rodí plody, stráca lístie i snehovými vločkami sa ligoce stará jablňoň.

Zajtra bude nový deň, opäť sa zastavím pred naším domom, poobzerám sa. Mama otvorí pre mňa svoje náručie, porozprávame sa. Možno o malom bode na mape Slovenska, kde je môj prístav pokoja, lásky a požehnania, kam sa vždy rada vrátim.

Radka Teleková, kvinta, Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany

Cena poroty v 3. kategórii:

Tesne pri dome počujem susedu z okna: „Ahoj, Zdenka! Nepotrebuješ s niečím pomôcť?“

Pozrela som na ňu nechápavým pohľadom: „Stalo sa niečo?“

„Ale nič, moja. Len či ti nie je dnes zle. Si v poriadku?“

Asi vyčítala z môjho výrazu, že neviem, o čom hovorí, lebo pokračovala: „Vieš, ja som si už dávno všimla, že si stále nejaká bledá. A teraz, keď si začala nosiť parochňu, mi došlo, že je to už vážne.“

Najprv sa mi veľmi chcelo smiať. To mám zato, že som si dala prefarbiť vlasy! Ale keď som si uvedomila, koľko starostlivosti bolo v jej hlase, zarazila som sa a dušu mi postupne zaplavila teplučká zmes vďačnosti a šťastia.

Až pri tejto absurdnej situácii som si uvedomila, že domov – to sú najmä ľudia okolo nás. Možno nie sú dokonalí, či už je to starosta, dedinská klebetnica alebo všetečná suseda. Ale je to skvelý pocit vedieť, že tým ľuďom na vás záleží.

Zdenka Ondrisková, 4. ročník, Gymnázium Vavrinca Benedikta Nedožerského, Prievidza

Čestné uznanie v 3. kategórii:

*To zem šira, úrodná,
panenská a slobodná,
nevinná a bezodná,
bohatá a navždy moja*

*ako kus zdedeného kroja,
ako nebo bez závoja
tak i naša hrdá, milá
si nás v mäkkej hline vila,*

*dýchala a pre nás žila,
sto ráz padla utláčaná,
bojovná a umlčaná,
krvou, slzou premáčaná.*

*Moja ruža, moja rodná hruda
plná lásky, ktorej nikdy neubúda.
Ži, zem od Boha nám daná,
ži a buď zvaná S l o v e n s k o m.*

Kristína Juščáková, 3. ročník, Gymnázium sv. košických mučeníkov, Košice

Čestné uznanie v 3. kategórii:

Keď som bol menší, ozaj malý, starí rodičia mi spievali slovenskú hymnu. Vtedy som jej nerozumel a viac sa mi páčil ich prednes ako samotná hymna, už vtedy ma starí rodičia naučili všetky štyri strofy našej hymny. Aj keď som nerozumel, o čom sú, pamätám si ich dodnes. Dobře viem, že toto všetko nerobili z výchovných dôvodov. Ale z obrovskej lásky k svojej domovine a vlasti, ktorú podvedome šíria ďalej.

Starí rodičia mi ukázali ten nádherný pocit, aký človek môže zažiť, len keď počuje svoju hymnu alebo vidí viať zástavu svojho štátu, keď počuje v cudzine rodnú slovenčinu. Vďaka nim poznám aj pocit hlboko sa dotýkajúcej krivdy, keď sa niekto vyjadrí hanlivo o ľuďoch, ako boli Štúr, Botto, Hurban, keď sa niekto chváli tým, že nedokáže byť hrdý na to, čím je. Pocity krivdy, ktorý sa objaví, keď niekto hanlivo hovorí o Slovensku kvôli politickej situácii.

Netrúfam si hodnotiť seba ani predpovedať, aký budem. Ale v jednom som si istý. Vďaka hodnotám, ktoré mi ukázali starí rodičia, ostanem navždy Slovákom.

Ivan Kačala, 3. ročník, Spojená škola, Tülgnerova ul., Bratislava

Čestné uznanie v 3. kategórii:

Orava, kraj známy svojimi neprekonateľnými krásami, ktoré si pre nás príroda po stáročia dômyselne pripravovala, denne čaká na svojich obdivovateľov zahalený v hmle plnej tajomstiev, ktoré som sa i ja pokúsila odhaliť.

Keď sa ranným lúčom slnka podarilo preraziť si cestu oparom, s prižmúrenými očami a s nosom nalepeným na skle autobusu som pozorovala neopakovateľné divadlo prírody – lúky, lesy, stráne i doliny. To všetko hýrilo ohnivými farbami skorej jesene. Listnaté stromy v zlatistých odleskoch skláňali koruny k ceste kľukatiacej sa pomedzi čoraz vyššie končiare. V tej chvíli som pochopila, prečo majstri pera, akými boli Hviezdoslav alebo Kukučín, s takou bázňou a vznešenou pokorou opisovali prírodu rodného kraja.

Barbora Kéryová, 3. ročník, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Čestné uznanie v 3. kategórii:

Uvedomil som si, že doteraz v mojom pätnásťročnom živote som sa s takou silnou osobnosťou nestretol. Chvíľa s ním ma utvrdila v názore, že je dôležité spoznávať život a prínos skutočných osobností. Bol som rád, že som mohol bližšie spoznať majstra Ladislava Ťažkého v jeho ľudských rozmeroch. Verím, že zdravie mu umožní ďalej pokračovať v písaní a tým utvrdzovať nás Slovákov, že sme bohatí na históriu a ľudí, ktorí ju vytvárajú.

Teším sa na marec, lebo mám prislúbené, že svojou prítomnosťou nás poctí tento človek. Nielen mňa, ale aj mojich spolužiakov...

Predchádzajúce slová som dal na papier v novembri minulého roka. Netušil som, že je to môj posledný bezprostredný kontakt s touto významnou osobnosťou, ktorú pozná celé Slovensko.

Život je večný kolobeh. Ľudia zomierajú a noví prichádzajú na svet. Avšak tí, ktorí nás svojou jedinečnosťou, múdrosťou a ľudskosťou obohatili, nás utvrdzujú v tom, že pojmy ako česť, spravodlivosť a ľudskosť, majú svoje opodstatnenie v hierarchii hodnôt za akejkolvek doby.

Vladimír Ďurčík, kvinta, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Čestné uznanie v 3. kategórii:

Padla kvapka. Zmes vody. Rozpršalo sa. Prečo práve teraz? Keď musím ísť na tie „tanečky“, na súbor. Po uvedomení si, že vlastne môžem byť rada, že mám nohy a môžem tancovať, kašlem na ostatok. Idem.

Vedúci povedal, že to roztočíme v zahraničí, že ideme do Holandska. Keď sme tam dorazili, radosť prúdila všetkými tepnami. Nový svet, noví ľudia. Oddych od večného kolobehu. Útek z reality. Prostredie ako v rozprávke. Domčeky ako perníkové chalúčky, jasné počasie, nádherné kvety. Môj splnený sen.

Tanečnica. Ach, mohla som si tie mašle zaviazať lepšie. Aj sukienku mám slabo zviazanú. No už je neskoro. Za tým javiskom to je teda vzruch! Všetci sa premávajú, aby bolo všetko úplné. To je sila. Upokoj sa! Znova moje šialené srdce. Čo stojíš s padnutou sánkou? Si na javisku! Tancuj! Tisíce ľudí. Burácajúci potlesk a vo mne brutálna energia. V očiach slzy zmixované s mega šťastím. Aká sila. Emócie. Žeby mohol byť človek až tak po okraj naplnený? Áno. Človek môže byť v takej extáze aj po celý svoj život. Som hrdá na to, že som to zistila práve na tom holandskom javisku.

Livia Tomášová, 3. ročník, Gymnázium Dr. Cyrila Daxnera, Vranov nad Topľou

Osobitná cena poroty:

Keď som sa prebrala, zistila som, že sedím za dreveným stolom plným dobrôt spolu s ďalšími piatimi pármí očí. Pozerám na nich, ako jedia a diskutujú o gazdovstve strýka Jána, o krajčírskych dielni bohatého strýka Pavla v Miškovci. Hovorili aj o gymnáziu nižšieho stupňa a o dôležitosti vzdelania pre „výnimočný talent“, ako ich najmladšieho syna nazýval učiteľ Medzihradský.

Pri stole panuje rodinná pohoda, všetci veselo rečia. Ani si vlastne neuvedomujem, že neviem, kde som, kto sú títo ľudia.

Poobede nás vylákalo von zubaté slniečko. Hráme sa so susedovými Dunčom, utekáme na koniec dediny, sadneme si pod veľký strom a pozorujeme kopce a panenskú oravskú prírodu. Je nám tu dobre a veselo.

Začínajú padať jemné kvapky dažďa. Rozbehneme sa naspäť domov.

„Mládež, či sme vás, Országhovcov, neučili načas chodiť domov? Už sme sa o vás začínali báť!“ Vtedy som pochopila, kde to vlastne som. Veď tie oči a všetky slová a múdrosť patria mladému Pavlovi Országhovi!

Ráno ma prebudili lúče vychádzajúceho slnka. Keď som otvorila oči, zistila som, že som späť vo svojom malom, útulnom kráľovstve. Takže to všetko bol len sen.

Mojím snom je otvoriť si knižnicu alebo kníhkupectvo a napísať knihu, ktorá chytí ľudí za srdce. Vzdávam hold a česť všetkým spisovateľom a dúfam, že raz budem patriť medzi nich.

Alžbeta Holenková, 9. ročník, ZŠ, Sekule

Osobitná cena poroty:

Keď som sa narodila, ako prvý som počula hlas svojej mamičky. Zdalo sa mi, ako keby sa jej z úst lial potôčik. Počula som iba žblnkanie. Rovnako žblnkali aj moji súrodenci, ocko, babky, dedkovia a tety doktorky. Ale keď prišla moja teta Tāňa, jej potôčik žblnkal inak. Neskôr mi maminka vysvetlila, že teta žije v Čechách, kde sa hovorí iným jazykom. Dodala, že my žijeme na Slovensku a náš rodný jazyk sa volá slovenčina. Tvrdila, že všetci na Slovensku žblnkajú rovnako. Protirečila som jej, že dedko zo Zvolena žblnká inak ako my v Sečovciach. Zasmiala sa, že potoky v našej krajine majú trochu rôzne zvuky, ale dôležité je, že sme všetci Slováci a že si všetci rozumieme...

V škole nás pani učiteľka učila, ako žblnkajúcu slovenčinu nakresliť na papier. Najskôr som nechápala, ako sa to dá, ale dá sa. Začínala som s kostrbatým A a M a potom sme tie obrázky, ktoré sa volajú písmenká, spájali do väčších, ktorým sa hovorí slová. Keď som raz išla do školy a pozerala na nápisy na budovách, konečne mi to došlo – obrázky na nich zrazu dávali zmysel. Tak som sa naučila písať a čítať v našom nádhernom slovenskom jazyku.

Lívia Vereščaková, 4. ročník, ZŠ, Obchodná ul., Sečovce

Osobitná cena poroty:

*Mojou domovinou je Slovensko,
je aj mojím rodiskom.
Krajšej krajiny už niet,
veď to vidí štyri svet.
Aj keď nemáme my more,
poteší hlas vtákov v hore.
Farebné listy jesene tvoria mäkký koberec,
polovník hotuje zveri zimný krmec.
Cez zimu halí zem ligotavý sniežik,
čo po Slovensku zdobí ne jeden briežik.*

*Vysoké pohoria, až do neba siahajúce,
bielymi čiapočkami túžobne vítajú Vianoce.
Sú to dni pokoja a rodiny,
pri slávnostnom stole trávime hodiny.
Cítíme lásku, súdržnosť a pohodu,
byť dobrí navzájom i k tomuto národu.
Chceme byť hrdí, smelí a slušní,
nech Slovensko vie, že sme naň pyšní.
Aj keď som vietnamských rodičov syn,
na mojom Slovensku chcem prežiť svoje sny.*

Tiep Nguyen Tien, 5. ročník, ZŠ, Hradná ul., Nové Zámky

Osobitná cena poroty:

Slovo dalo slovo, až vznikla veta. Veta sadla k vete a vznikla moja milovaná slovenčina. Jazyk taký krásny a ľubozvučný, až mám pocit, že každé jedno slovo je iba jeden úder srdca – srdca našej matky Zeme. Pozná ju každý, aj ju má, no necíti rovnako. Ako je potom možné, že si s týmto darom nerozumieme a inokedy zas netreba ani slová?

Šťastie v nešťastí, počet týchto slov nie je daný. Ako ináč by som mohla napísať tieto riadky a prečítať toľké slová, maľované rukou génia, ktorý slovenčinu obrába tak hladko, ako sochár premení peň stromu na krásnu sochu. Ach, toľké slová, ktoré do seba zapadajú ako skladačka. Skladačka bez konca, nekonečná, krásna a rozmanitá ako jesenná príroda, v ktorej každý jeden strom žiari vlastnou farbou a pýši sa vlastným lístím.

To srdce v našich telách je malé, no o to väčšie narastie, čím radšej rozprávame a čím väčšiu hrdosť v hrudi chováme, takú krehkú ako novonarodeniatko zabalené v čírom jesennom vzduchu a vo vtáčom speve jarných pevcov. Dieťa, ktoré pohladíme a pobožkáme na líce z čírej lásky. Dieťa, ktoré žije v našej hrudi, naša slovenčina.

Barbora Popovičová, 4. ročník, Stredná umelecká škola, Kežmarok

Edičná poznámka: Práce sme z priestorových príčin skracovali. Rozsiahle práce, pri ktorých by skrátenie porušilo kompozíciu, neuverejňujeme.

LISTINA VÍTAZOV

I. KATEGÓRIA

Hlavná cena

Sabina Némethová, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

Cena poroty

Dominik Radler, ZŠ, Ul. M. Rázusa, Zvolen

Čestné uznanie

Monika Le Thi Van Anh, ZŠ, Sídliisko Lúčna, Vranov nad Topľou

Žofia Bedleková, ZŠ s MŠ, Oravské Veselé

Jozef Lacko, ZŠ, Sídliisko II, Vranov nad Topľou

Štefan Lehocký, ZŠ, Ul. Jána Alexyho, Zvolen

Dardan Mehmeti, ZŠ, Podzáhradná ul., Bratislava

Barbara Pioppiová, ZŠ, Hlavná ul., Matúškovo

Jozef Rafael, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

Andrej Švehla, ZŠ, Komenského ul., Sereď

Alexander Terkovič, ZŠ, Podzáhradná ul., Bratislava

Zuzana a Simona Zimmermannové, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

II. KATEGÓRIA

Hlavná cena

Katarína Bólová, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice

Eva Žŕrková, ZŠ, Komenského ul., Bernolákovo

Cena poroty

Nikola Gábrišová, ZŠ Štefana Závodníka, Pružina

Marek Malach, ZŠ, Tatranská ul., Banská Bystrica

Čestné uznanie

Monika Cápavová, Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany

Katarína Chalupková, Gymnázium, Duklianska ul., Giraltovec

Martin Chovanec, ZŠ, Bernolákova ul., Šurany

Paulína Dzurenková, ZŠ, Dechtice

Eva Fabiánová, ZŠ, Ul. dargovských hrdinov, Humenné

Michaela Grolmusová, ZŠ, Lichardova ul., Žilina

Kristína Hazlingerová, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Alexandra Jančová, ZŠ Dr. Milana Hodžu s MŠ, Bratislava

Róbert Križan, ZŠ, Kollárova ul., Svätý Jur

Erik Kovács, ZŠ, Školská ul., Zemné

Martin Lachkovič, ZŠ kpt. Jána Nálepku, Stupava
Michaela Macejková, ZŠ, Sekule
Monika Mária Machalová, Škola pre mimoriadne nadané deti, Teplická ul., Bratislava
Soňa Pinzíková, ZŠ, Vajanského ul., Lučenec
Lukáš Repa, ZŠ, Mostná ul., Nové Zámky
Miloš Sádovský, ZŠ s MŠ, Čaka
Patrik Szekács, ZŠ, Komenského ul., Sereď
Filip Varga, ZŠ s MŠ, Maňa
Patrik Vašek, ZŠ s MŠ, Trávnica
Literárny krúžok, Spojená škola, Centrálna ul., Svidník

III. KATEGÓRIA

Hlavná cena

Radka Teleková, Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany

Cena poroty

Zdenka Ondrisková, Gymnázium Vavrinca Benedikta Nedožerského, Prievidza

Čestné uznanie

Vladimír Ďurčík, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Kristína Juščáková, Gymnázium sv. košických mučeníkov, Košice

Ivan Kačala, Spojená škola, Tilgnerova ul., Bratislava

Barbora Kéryová, Gymnázium, Okružná ul., Zvolen

Lívia Tomášová, Gymnázium, Ul. Dr. Cyrila Daxnera, Vranov nad Topľou

IV. KATEGÓRIA – ZAHRANIČNÍ ÚČASTNÍCI

Osobitná cena Matice slovenskej

Maja Vargová, ZŠ Ludovíta Štúra, Kysáč, Srbsko

Hlavná cena

Kamila Kaliničová a Daniella Trikurová, 21. ZŠ, Užhorod, Ukrajina

Cena poroty

Marína Valentíková, Gymnázium Jána Kollára, Báčsky Petrovec, Srbsko

Čestné uznanie

Veronika Budimská, ZŠ Jána Čajaka, Báčsky Petrovec, Srbsko

Natanael Bukran, ZŠ, Békešská Čaba, Maďarsko

Danijela Čániová, ZŠ Janka Čmelíka, Stará Pazova, Srbsko

Tabita Sára Elijaš, Gymnázium Jána Kollára, Báčsky Petrovec, Srbsko

Anna Havranová, ZŠ Janka Čmelíka, Stará Pazova, Srbsko
Anja Marčoková, ZŠ Ludovíta Štúra, Kysáč, Srbsko
Samuel Kraljik, ZŠ Ivana Brnika Slováka, Jelisovec, Chorvátsko
Tatiana Križová, ZŠ Jána Kollára, Selenča, Srbsko
Bence Lešťan, Slovenská ZŠ, Sarvaš, Maďarsko
Edina Zimová, Slovenská ZŠ, Sarvaš, Maďarsko

OSOBITNÁ CENA POROTY

Alžbeta Holenková, ZŠ, Sekule
Miroslav Míček, Gymnázium, Uherské Hradiště, Česká republika
Barbora Popovičová, Stredná umelecká škola, Kežmarok
Livia Vereščáková, ZŠ, Obchodná ul., Sečovce
Tiep Nguyen Tien, ZŠ Hradná ul., Nové Zámky
kolektívna práca žiakov, ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Lubovňa

Spoločná slohovo-výtvarná práca
Gymnázium, Duklianska ul., Giraltovce

OCENENÉ ŠKOLY

ZŠ Jána Čajaka, Báčsky Petrovec, Srbsko
ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Lubovňa
ZŠ Andreja Kmeťa, Levice
ZŠ, Podzáhradná ul., Bratislava

OCENENÍ PEDAGÓGOVIA

Mgr. Jana Lehotská, ZŠ, Podzámska ul., Hlohovec
Mgr. Zuzana Martišková, Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany
Mgr. Soňa Barcajová, ZŠ s MŠ, Trávnica
Jarmila Dolinajová, ZŠ Janka Čmelíka, Stará Pazova, Srbsko

LISTOVANIE

Keď sa naši predkovia pobrali na cestu za lepším kúskom chleba, so sebou si brali iba niekoľko najpotrebnejších vecí a najvzácnejší poklad – materinskú reč.

Miroslav Sabadoš, ôsmač, Kysáč, Srbsko

K Slovensku ma pútajú zážitky, spomienky a ľudia, ktorých mám rada, ale rovnako silný pocit, že patríam k slovenskému rodu. Ten pocit je časťou mňa, lebo Slovensko patrí nám, tak ako my patríme Slovensku.

Anna Madacká, ôsmačka, Kysáč, Srbsko

Slovensko je malá krajina, Slováci sú malý národ, ale Slovensko je krásna krajina a Slováci sú srdečný národ. Mám rád slovenčinu, mám rád Slovensko, rešpektujem všetky iné národy a ich obyčaje a vždy budem pyšne spievať hymnu: „Nad Tatrou sa blýska, hromy divo bijú...“

Ivan Bartoš, deviatok, Báčsky Petrovec, Srbsko

Dlho som sa díval na vzdialené hory a dýchajúc na plné pľúca rozmýšľal som, ako krásne vonia naše Slovensko.

Miroslav Bádönský, jedenástak, Báčsky Petrovec, Srbsko

Verím, že Slováci nikdy nezabudnú na svoju peknú slovenčinu, na svoje obyčaje, hoci žijú vo všetkých krajinách sveta.

Rebeka Majdlíková, piatačka, Padina, Srbsko

O Slovensku by každý z nás vedel písať. A ten, kto nevie písať, by mohol o Slovensku hovoriť. Ale niektoré veci sa nedajú opísať, ako napríklad dojmy z takých miest, ako sú Bojnice, Košice, Bratislava. Vtedy je najlepšie tieto veci len a len prežiť.

Richard Kajan, tretiak na strednej škole, Nové Zámky

Rodná zem je iba jedna. Je to miesto, kde sme sa narodili, kde sa naša duša cíti doma.

Katalin Maga, druháčka na gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským, Bratislava

Som naozaj rád, že som mal to šťastie narodiť sa v takej krásnej krajine, akou je Slovensko, a mám česť hovoriť slovenským jazykom.

Dominik Novysedlák, štvrták na strednej škole, Poprad

Vysoké Tatry, pýcha krajiny, jazerá, plesá, sedlá i doliny.

Navštíviť by ich mal každý z nás, vážiť si dedičstvo a navracat sa sem zas.

Daniela Horváthová, siedmačka, Krupina

Slovensko – ty si moja rodná zem, Slovensko – k tebe sa vždy vrátim chcem.

Slovensko – ty si tá láska, čo nikdy nezradí, Slovensko – nech ťa Slováci majú radi.

Miriám Sabanošová, ôsmačka, Strážske

Zostali sme stáť pred rodným domom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka. Je zaujímavé, že dvaja takíto významní dejatelia sa narodili v tej istej dedine, v tom istom dome. Čo mali spoločné? Celý svoj život venovali národu, boju za slobodu, za práva Slovákov. Obaja zasiahli do života a formovania slovenského národa a jeho štátnosti.

Stanislava Hajduková, ôsmačka, Tešedíkovo

A predovšetkým mám rád ľudí, ktorí obývajú tento krásny kúsok Zeme a rozprávajú rečou, ktorá sa ako jemná melódia vznáša nad krajinou.

Filip Pavúk, siedmak, Vranov nad Topľou

Žijem tu dvanásť rokov, čo nie je veľa, ale nikdy som nemyslela na to, že by som chcela zo Slovenska odísť a bývať niekde inde, v cudzine. Bolo by to pre mňa veľmi ťažké a už žiadnu krajinu by som nedokázala tak ľúbiť ako našu. Možno to znie ako vyznanie lásky, ale jednoducho to tak cítim. Tak preto mám rada slovenčinu a preto mám rada aj Slovensko.

Kitti Szóke, siedmačka na ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským, Jahodná

Si mojou druhou mamou, objímaš ma teplou dlaňou.

Objímaš ma deň čo deň, za čo ti úprimne ďakujem.

Samuel Ferata, šiestak, Košice

Naše Tatry, vlastenecká Biblia, krásne hlásajú do dialky odkaz,
že Slovensko je čistej krásy odraz.

Mária Friedmanská, deviatačka, Tovarné

Tatry, tie sú naša pýcha, zdravý vzduch tu človek dýcha.

Máme ešte iné klady, pekné zámky, pekné hrady.

Čože, vy mi neveríte? Navštívte nás, uvidíte.

Patrik Lekeš, tretiak, Topolčany

Aj keď na čas ideš preč, nesieš v srdci rodnú reč.

Sebastián Faroš, siedmak, Šaľa

Moje oči videli prírodu čarovať, robila zázraky. Také krásne divadelné predstavenie s takými dokonale zohratými hercami uvidíte len na našom maličkom fliačiku na mape. Tam, kde moje nohy kráčajú po lúke. Tam, kde ma moja milovaná mamička učila hovoriť, kde mi čítala jemné, krehké verše básnikov.

Nataly Rosová, siedmačka, Chynorany

Som hrdá Kežmarčanka, som hrdá Slovenka, ktorá v budúcnosti navštíví aj iné krajiny, ale ktorej srdce bude vždy túžiť po sladkom domove. Bože, ochraňuj moje milované Slovensko!

Nikola Knapiková, deviatačka, Kežmarok

Slovensko je pre niektorých krajina, iní ho nazývajú srdcom Európy, avšak pre mňa je to domov. Domov, kam sa vždy môžem vrátiť.

Karin Gogolová, deviatačka, Hurbanovo

Slovensko, ty krásny kraj, na zlé veci zabúdaj!

Blažej Tóth, ôsmak, Trávnica

**Mäkké i či tvrdé y,
sú to chlapci nezbední,
hádajú sa celý čas.
Ktoré z nich do vety dať?
Spamäti sa učím slová,
vybrané ich treba volať.
V nich sa zmýliť nesmieme,
tvrdé y tam píšeme.**

Sofia Lysiuková, šiestačka, Snina

Moje rodné Nové Zámky mám zo všetkých najradšej, vravím rečou svojej mamky, nerád by som inam šiel.
Rád sa dívam vôkol seba, veď krásu si všímať treba, je tu všade vôkol nás. Slovensko má veľa krás.

Igor Mjasojedov, siedmak, Nové Zámky

Slovensko je také krásne, že ho nevedia popísať ani básne.

Eva Nemcová, šiestačka, Vranov nad Topľou

Hrdý som na svoju vlasť, skúste takú ešte nájsť. Keď sa pozriem po krajine, všade vidieť krásy iné.

David Volšík, piatak, Bánov

Slovenská hymna – jej nikto neodolá, ona Slováka ihneď domov volá.

Michaela Kolesíková, deviatačka, Beckov

Slovensko je domov môj, kde chcem prežiť život svoj.
Slovensko je krásny kraj, váž si ho a spoznávaj!

Adam Raučina, piatak, Bánov

Myslím si, že Slovensko je krásne aj tým, že ešte stále má niekde tie svoje malé dedinky, kde sa zdá, že čas na chvíľu zastal.

Viktória Lovászová, deviatačka, Hurbanovo

Slovensko si nedáme, my všetky krivdy zdoláme, odvahou a srdcom verným, slobodným a nepoddajným.

Matúš Pinteš, ôsmak, Trávnica

Keď mladšia bola som, vlast' pre mňa bolo miesto, kde doma som. Keď teraz rozmýšľam a viac vedomosti mám, je to krajina, ktorú sa nehanbím predstaviť Vám.

Diana Miková, deviatačka, Snina

Krásny pohľad na dedinku, keď z komínov stúpa dym...

Po slovensky hovorí tejto básne každý rým.

Nina Hlávková, tretiačka, Bardejov

**V tej krajine, kde ja žijem, zo studničky vodu pijem,
na lúkach sa prehánam a smútok tak odháňam.**

Petra Popelková, štvrtáčka, Svätý Jur

Stromy, lesy, jazerá,
človek sa len pozerá,
na tie naše veľké vrchy,
Gerlach a či Kriváň plachý...

Nina Miklošovičová, štvrtáčka, Svätý Jur

Milá nám je dneska celá Únia, ale srdcu jediná moja otcina.

Do školy stále chodíme, ľubiť sa ju učíme.

Budme dobrými deťmi zeme, ako to len my, Slovania, vieme.

Gabriela Okolenszká, ôsmačka, Trávnica

Hovorí sa, že nikto nežije večne. No dá sa povedať, že zopár ľudí predsa len áno. Sú to tí, ktorí zostávajú naveky živí svojimi činmi. K takýmto osobnostiam pre mňa nepochybne patrí aj Ľudovít Štúr. Kodifikátor spisovnej slovenčiny. Aj vďaka nemu dnes môžem s láskou v srdci na otázku „Aký je tvoj rodný jazyk?“ odpovedať „Slovenčina.“

Katarína Onáčillová, tretiačka na gymnáziu, Košice

Naša reč si teda veľa vytrpela a prekonala mnoho prekážok, kým sa dostala do podoby, akú má dnes. Mali by sme byť hrdí na to, čo máme.

Kludia Krupová, prváčka, Stredná umelecká škola, Kežmarok

Tu som po prvýkrát vyslovila to najkrajšie slovo – mama. Tu žije moja mamička, otec-ko, babky – Oľga, Terezka a dedkovia – Jožko a Juraj. Tu žijú všetci tí, ktorých milujem a ktorí milujú mňa. Tu som jednoducho doma.

Michaela Vargovičová, siedmačka, Vranov nad Topľou

**Aj keď tvoja noha
navštívi cudzinu,
vždy sa vráti naspäť
na svoju domovinu.**

**Lákajú ťa hory,
doly nepoznané.
materinská láska
ťa domov privanie.**

Miriám Krivjančinová, deviatačka, Prešov

